

ՄՈՆԻՏՈՐԻՆԳԻ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՎԱՅՈՑ ՁՈՐԻ ՄԱՐԶԻ
2011-2014 ԹՎԱԿԱՆՆԵՐԻ
ՍՈՑԻԱԼ-ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ԾՐԱԳՐԻ
2011 ԹՎԱԿԱՆԻ ՏԱՐԵԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՊԼԱՆԻ

ԵՂԵԳՆԱԶՈՐ 2012

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

1. **ՀԱՊԱՎՈՒՄՆԵՐԻ ՑԱՆԿ**
2. **ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ**
3. **ՓՄՁ ԵՎ ՄԱՍՆԱՎՈՐ ՀԱՏՎԱԾԻ ԶԱՐԳԱՑՈՒՄ**
4. **ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ՈԼՈՐՏՆԵՐ**
 - 4.1. Կրթություն
 - 4.2. Մշակույթ, սպորտ և երիտասարդություն
 - 4.3. Առողջապահություն
 - 4.4. Սոցիալական պաշտպանություն, երեխաների իրավունքների պաշտպանություն
5. **ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆ**
6. **ԲՆԱՊԱՀՊԱՆՈՒԹՅՈՒՆ**
7. **ՔԱՂԱՔԱՇԻՆՈՒԹՅՈՒՆ**
8. **ՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ, ՏԵՂԱԿԱՆ ԻՆՔՆԱԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ ԵՎ ՔԱՂԱՔԱՑԻԱԿԱՆ ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ**
 - 8.1. Տարածքային կառավարում
 - 8.2. Տեղական ինքնակառավարում
 - 8.3. Քաղաքացիական հասարակություն

1. ՀԱՊԱՎՈՒՄՆԵՐԻ ՑԱՆԿ

ԱԱՌ	Ազգային անվտանգության ռազմավարություն
ԱԱՀՀՀ	Առավել աղքատ համայնքների համալիր հետազոտություն
ԱԽ	Աշխատանքային խումբ
ԱՄԳ	Աղքատության մասնակցային գնահատում
ԱՎԾ	Ազգային վիճակագրական ծառայություն
ԳԷՖ	Գլոբալ էկոլոգիական ֆոնդ
ԵՄ	Եվրամիություն
ԿԶԾ	Կայուն զարգացման ծրագիր
ՀՀ	Հայաստանի Հանրապետություն
ՀԿ	Հասարակական կազմակերպություն
ՄԱԿ ԶԾ	ՄԱԿ-ի զարգացման ծրագիր
ՄԺԾԾ	Միջին ժամկետ ծախսային ծրագիր
ՄԱՄՀ	Մարդկային աղքատության մոդիֆիկացված համաթիվ
ՄԱԿ ՀՊԾ	ՄԱԿ-ի համաշխարհային պարենի ծրագիր
ՄԶԱՀ	Մարդկային զարգացման ազգային հետազոտություն
ՄԶԳ	Միջազգային զարգացման գործակալություն
ՄԶՄԿ	Մարդկային զարգացման միջազգային կենտրոն
ՄՄՈՒՀ	Միջին մասնագիտական ուսումնական հաստատություն ՀՀ Վայոց ձորի մարզի 2010-2013 թվականների սոցիալ-տնտեսական զարգացման ծրագիր
ՄԶԾ	զարգացման ծրագիր
ՄՎ	Մոնիտորինգ և վերլուծություն
ՆԴՀ	Նախադպրոցական հաստատություն
ՍԾՏԳ	Սոցիալական ծառայության տեղական գրասենյակ
ՏԱՊ	2010 թվականի տարեկան աշխատանքային պլան
ՏԻՄ	Տեղական ինքնակառավարման մարմին
ՓՄԶ	Փոքր և միջին ձեռնարկություններ
ՓՄԶ ԶԱԿ	Փոքր և միջին ձեռնարկությունների զարգացման ազգային կենտրոն

2.ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ

Հայաստանի Հանրապետության Վայոց ձորի մարզի 2011-2014 թվականների սոցիալ-տնտեսական զարգացման ծրագրի (այսուհետ Ծրագիր) 2011 թվականի աշխատանքային պլանի 1-ին կիսամյակի հաշվետվությունը կազմվել է Հայաստանի Հանրապետության Վայոց ձորի մարզպետի 25.11.2008թ. թիվ 94 որոշմամբ հաստատված Վայոց ձորի մարզային զարգացման ծրագրի մոնիտորինգի և գնահատման աշխատանքային խմբի կողմից:

Ծրագրի ընդհանուր բնութագիրը

Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2010 թվականի հուլիսի 22-ի N1060-Ն որոշմամբ հաստատվեց Հայաստանի Հանրապետության Վայոց ձորի մարզի 2011-2014 թվականների սոցիալ-տնտեսական զարգացման ծրագիրը:

ՏԱՊ-ի նպատակներն են.

- 1) Հնարավոր բոլոր ռեսուրսների համախմբումը ՄԶԾ-ով նախատեսվող 2011 թվականին իրականացվելիք միջոցառումների իրականացման համար
- 2) Նախատեսվող միջոցառումների շաղկապումը ՄԶԾ-ի արդյունքների հետ՝ «տրամաբանական հենքի» համակարգի օգնությամբ
- 3) Միջոցառումների իրականացման ցուցանիշների և արդյունքների ներառումը տրամաբանական հենքում
- 4) Հնարավորության դեպքում միջոցառումների իրականացման ժամկետների՝ ըստ եռամսյակների և դրանց իրականացման համար պատասխանատու կազմակերպությունների սահմանումը
- 5) Դեռևս ֆինանսական միջոցներով չապահովված միջոցառումների համար ֆինանսավորման ռազմավարությունների սահմանումը:

ՏԱՊ-ի իրագործման ընթացքում ակնկալվում է 2011 թվականի կտրվածքով ստանալ հետևյալ հիմնական արդյունքները.

- 1) Մարզի տնտեսության աճի տեմպերի արագացում և դրա հիման վրա շոշափելի արդյունքների արձանագրում
- 2) Բնակչության եկամուտների աճ և մարդկային աղքատության կրճատում
- 3) Բնակչության զբաղվածության աճ և գործազրկության մակարդակի նվազում
- 4) Արդյունաբերության զարգացում
- 5) Գյուղատնտեսական արտադրանքի իրացման ծավալների և ապրանքայնության մակարդակի բարձրացում
- 6) Մարզի բնապահպանական իրավիճակի բարելավում
- 7) Բնակչությանը տրամադրվող սոցիալական ծառայությունների որակի և մատչելիության աստիճանի էական բարձրացում
- 8) Մարզային և համայնքային ենթակառուցվածքների զարգացում
- 9) Տարածքային կառավարման արդյունավետության բարձրացում
- 10) Մարզպետարանի կարողությունների ուժեղացում
- 11) Կառավարման արդյունավետության բարձրացում՝ օպտիմալ ապակենտրոնացում

- 12) Տեղական ինքնակառավարման մարմինների հնարավորությունների և լիազորությունների հիմնավորված ընդարձակում
- 13) Հանրային կառավարման համակարգում հրապարակայնության, թափանցիկության և հաշվետվողականության սկզբունքների արմատավորում
- 14) Քաղաքացիական հասարակության մասնակցային գործընթացի ակտիվացում, մարզային և համայնքային գործընթացներին բնակչության իրազեկվածության աստիճանի բարձրացում
- 15) Տեղեկատվության ազատության աստիճանի բարձրացում:

Ծրագրի ֆինանսավորումը

ՄԶԾ իրագործման համար պահանջվող ֆինանսական միջոցները և նրանց ծախսման ուղղությունները գնահատված են՝ պահանջվող ընդհանուր գումարը կազմում է ավելի քան 43.6 մլրդ դրամ:

2011 թվականի ՏԱՊ-ով նախատեսվել է իրականացնել 8.898 մլրդ դրամի ծրագրեր: Նշված միջոցառումներից 30.12.2011 թվականի դրությամբ իրականացվել են **10.942289** մլրդ դրամի ծրագրեր:

2011 թվականի ՏԱՊ իրագործման համար նախատեսված միջոցառումների կատարումն ներկայացված է աղյուսակ 9-ում:

ՀՀ Վայոց ձորի մարզի 2011-2014 թթ. սոցիալ-տնտեսական զարգացման ծրագրի 2011թ. գնահատված կարիքների և տարեկան աշխատանքային պլանի կատարման համեմատականը ներկայացված է աղյուսակ 10-ում:

Ծրագրի մոնիտորինգի և գնահատման հայեցակարգը

ՄԶԾ-ն ունի մոնիտորինգի և գնահատման համապարփակ հայեցակարգ, որը բաղկացած է 4 հիմնական բաղադրիչներից.

- 1) Քաղաքականության ուսումնասիրում
- 2) ՄԶԾ ցուցաբիշների և թիրախների վերանայում
- 3) Մասնակցային մոնիտորինգ և գնահատում
- 4) Ազդեցության գնահատում:

Ծրագրի հաշվետվության կառուցվածքը

ՄԶԾ միջանկյալ հաշվետվության ոլորտային բաժինների կառուցվածքը բաղկացած է 4 հիմնական բաժիններից.

- 1) Քաղաքականության վերլուծություն
- 2) Իրականացման առաջընթացը
- 3) Խնդիրները
- 4) Քաղաքացիական հետազոտությունները:

Քաղաքականության վերլուծություն: Այստեղ ամփոփվել են ոլորտի համար տարվա կտրվածքով առաջարկված ցուցանիշները և միջոցառումները:

Իրականացման առաջընթացը: Այս բաժնում նշվել են 2011 թվականի տարեկան ձեռքբերումները և դրանք կապել ՏԱՊ-ի արդյունքային ցուցանիշների հետ:

Խնդիրները: Այստեղ նկարագրվել է տարվա ընթացքում ծագած յուրահատուկ խնդիրները և խոչընդոտները:

Քաղաժ դասերը և հետագա քայլերը: Այս բաժինը բացահայտում է հետագա այն խնդիրները, որոնք բյուջեի և պլանավորման գործընթացի հիմքը կհանդիսանան:

3. ՓՄՁ ԵՎ ՄԱՍՆԱՎՈՐ ՀԱՏՎԱԾԻ ԶԱՐԳԱՑՈՒՄ

3.1 Քաղաքականության վերլուծություն

Փոքր և միջին ձեռնարկատիրության, ինչպես նաև մասնավոր հատվածի զարգացումը մարզում աղքատության կրճատման և տնտեսական զարգացման ամենակարևոր ուղղություններից մեկն է: Այս կապակցությամբ ՏԱՊ-ով նախատեսվում է.

- 1) Աջակցություն մարզի ՓՄՁ պետական աջակցության տարեկան ծրագրերի իրականացմանը
- 2) Ձեռնարկատիրական գործունեությանն առնչվող իրավաօրենսդրական ակտերի և դրանցում տեղի ունեցող փոփոխությունների վերաբերյալ մարզի գործարարների շրջանակներում տեղեկատվության տարածման միջոցառումների իրականացում:

Այս նպատակներին հասնելու համար կարևորվում է ՓՄՁ ԶԱԿ-ի Վայոց ձորի մարզի ներկայացուցչությունների, մարզպետարանի, մարզի խորհրդի, մարզի տեղական ինքնակառավարման մարմինների անմիջական աջակցությունն ու մասնակցությունը գործընթացին:

Կարևոր է շեշտը դնել հատկապես ՓՄՁ աջակցության տարեկան պլանում գյուղական համայնքների շահառուների տեսակարար կշռի մեծացման վրա:

Առաջարկվում է բարձրացնել գործարար ակտիվությունը մարզում բիզնես պլանավորման և կառավարման տարածաշրջանային հատուկ մոտեցումների կիրառման միջոցով՝ ներգրավելով այդ գործընթացներում ՏԻՄ-երին և համայնքների գործարար ներկայացուցիչներին:

3.2 Իրականացման ձեռքբերումները

Մարզում ՓՄՁ ոլորտում իրականացված աշխատանքներն ըստ աջակցման գործիքների և ՓՄՁ սուբյեկտների կարելի է խմբավորել՝

- 1) ՓՄՁ սուբյեկտներին վարկային երաշխավորության տրամադրման ծրագիր
- 2) Սկսնակ գործարարների ձեռներեցության աջակցության ծրագիր
- 3) ՓՄՁ սուբյեկտների թողարկվող արտադրանքի, մատուցվող ծառայությունների շուկաներ առաջ մղման աջակցության ծրագիր
- 4) ՓՄՁ սուբյեկտներին գործարար տեղեկատվական և խորհրդատվական աջակցություն
- 5) Ուսուցողական աջակցություն

6) Նեղ մասնագիտական խորհրդատվություն:

Վարկային երաշխավորությունների տրամադրման ծրագիր

Հաշվետու ժամանակաշրջանում բավարարվել է 2 հայտ(վարկային փաթեթը-19,5 մլն. դրամ), «սկսնակ գործարարների ձեռներեցության աջակցություն» ծրագրի շրջանակում բավարարվել է 3 հայտ(վարկային փաթեթը-6.8 մլն դրամ):

Տեղեկատվական աջակցության ծրագիր

Ընթացիկ ժամանակաշրջանում տեղեկատվական աջակցություն է տրամադրվել 375 ՓՄՁ սուբյեկտների, որոնցից մի մասին տրամադրվել է տեղեկատվական և գործարար ուղեցույցներ, իրավաօրենսդրական ակտերի և դրանցում տեղի ունեցած փոփոխությունների վերաբերյալ տեղեկատվություն ինչպես նաև տրամադրվել է տեղեկատվության ինտերնետի միջոցով, շուրջ 80 ՓՄՁ սուբյեկտներ մասնակցել են տարբեր թեմաներով գործարար հանդիպումների:

Սկսնակ գործարարների աջակցության ծրագիր

Պարբերաբար կապ է պահպանվել 2006-2010թթ սկսնակ գործարարների հետ, քննարկվել են և լուծվել են նրանց հուզող խնդիրները, կատարվել են նրանց գործունեության վերաբերյալ մոնիտորինգներ:

2011թ-ի ապրիլ-մայիս ամիսների ընթացքում կազմակերպվել է սկսնակ գործարարների 2011թ-ի ծրագրի դիմորդների հավաքագրման, հարցազրույցի և դասընթացի աշխատանքները: 54 հայտ ներկայացրած մասնակիցներից հարցազրույցին մասնակցել են 25-ը, որի արդյունքում ընտրվել են 19 առավել իրատեսական ծրագրեր ունեցող մասնակիցներ, որոնցից էլ Վայոց Ձորի մարզի Մալիշկա գյուղում անցկացվող դասընթացին մասնակցել են 15 սկսնակ գործարար: Դասընթացի ավարտին մասնակիցներից 12-ը ներկայացրել են իրենց գործարար գաղափարները առավել հստակ և համակարգված: Երեք սկսնակ գործարարների ծրագրերը ներկայացվել և ստացել են ֆինանսական աջակցության (վարկային փաթեթը-6.8 մլն դրամ):

Ապրանքների և մատուցվող ծառայությունների շուկաներ առաջմղման աջակցության ծրագիր

Հաշվետու ընթացքում ապրանքների և մատուցվող ծառայությունների շուկաների առաջմղման աջակցության ծրագրի շրջանակներում ընդունվել է 1 «Ռուս –հայկական իջտարածաշրջանային ինովացիոն արդյունաբերության ցուցահանդեսի» մասնակցության հայտ:

Ընդհանուր առմամբ Վայոց Ձորի մասնաճյուղի կողմից աջակցություն է տրամադրվել շուրջ 375 ՓՄՁ սուբյեկտների:

3.3 Խնդիրները

Վերոնշյալ ցուցանիշների վերլուծությունը ցույց է տալիս, որ մարզում դեռևս ցածր է ՓՄՁ սուբյեկտների տարածաշրջանային ընդգրկվածությունը : Շարունակում է խնդիր մնալ նաև սկսնակ գործարարների և գյուղական համայնքների ներգրավվածությունը աջակցման ծրագրերում:

3.4 Քաղած դասերը և հետագա քայլերը

Գոյություն ունեցող խնդիրների առկայության պարագայում ՄԶԾ ՓՄՁ աջակցման ծրագիրը շարունակում է իրագործվել և այս ուղղությամբ զգալի առաջընթաց է արձանագրվել:

ՓՄՁ աջակցման ծրագրի արդյունավետ շարունակությունը կարևոր նախադրյալ կհանդիսանա մարզում մասնավոր հատվածի զարգացման ռազմավարության մշակման համար:

ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ՈԼՈՐՏՆԵՐ

4.1. ԿՐԹՈՒԹՅՈՒՆ

4.1.1 Քաղաքականության վերլուծություն

Ելնելով մարզում կրթության ոլորտի ներկա իրավիճակից՝ կրթության որակի և մատչելիության բարձրացումը շարունակվում է դիտվել որպես այս ոլորտի զարգացման գերակա նպատակ: 2011թ. ընթացքում հատկապես ուշադրություն է դարձվել միջնակարգ կրթության համակարգում տեղի ունեցող բարեփոխումներին, ինչպես նաև 12-ամյա կրթության, ուսումնական ծրագրերի և գնահատման նոր համակարգի, դպրոցի ավարտական, բուհական ընդունելության նոր քննական համակարգի ներդրմանը: Լուրջ աշխատանքներ են իրականացվել հատուկ կրթական և կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող երեխաներին հանրակրթական համակարգում ինտեգրելու ուղղությամբ:

2011 թվականի շարունակվել է դպրոցների և նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունների վերանորոգման, տեխնիկական վերազինման և գույքի թարմացման միջոցառումները, ուսուցիչների և դաստիարակների մասնագիտական կարողությունների բարձրացման, նախադպրոցական կրթության զարգացմանն ուղղված միջոցառումների իրականացումը:

4.1.2 Իրականացման առաջընթացը

Համաշխարհային բանկի վարկային ծրագրի շրջանակներում շարունակվել են ուսուցիչների վերապատրաստման աշխատանքները, մեկ կամ մեկից ավելի թեմատիկ ուղղվածությամբ: «Հանրակրթության մասին» ՀՀ օրենքի պահանջներին համապատասխան ուսուցիչների առաջին ատեստավորումն իրականացնելու նպատակով նախապատրաստական աշխատանքներ են իրականացվել առաջնահերթ խնդիրներ ներկայացնող փաստաթղթերի ձևակերպումներն ամբողջականացնելու ուղղությամբ: Հիմք ընդունելով «Հանրակրթության մասին» ՀՀ օրենքի պահանջներն ու ժամանակացույցը իրականացվել են դպրոցների տնօրենների վերապատրաստում և ատեստավորում:

Կրթական տեխնոլոգիաների ազգային կենտրոնի (ԿՏԱԿ) ֆինանսական ներդրումների հաշվին նախատեսվել էր 2011թ. թվականին համակարգչային դասասենյակների ստեղծում, ինտերնետ կապի ապահովում մարզի բոլոր դպրոցներում: Ներկայումս ընթանում են այդ ուղղությամբ աշխատանքներ:

Հատուկ կրթության և կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող երեխաների ուսուցման առավել նպաստավոր պայմանների ստեղծման նպատակով մարզի 2 հանրակրթական ուսումնական հաստատություններում/ Եղեգնաձորի թիվ 2 հիմնական և Ջերմուկի ավագ դպրոցներ/ ներառական կրթության արմատավորում, երեխաների ֆիզիկական կարիքի համապատասխան շինարարական (թեքահարթակների, սանհանգույցների համապատասխանեցման) որոշ աշխատանքների իրականացում:

Աղյուսակ 1 Կրթության ոլորտի 2010թ. արդյունքային ցուցանիշները

Միջոցառման անվանումը	Արդյունքային ցուցանիշը	Թիրախ	Փաստացի
Բարձրացնել կրթական ծառայությունների մատչելիությունը և որակը Վայոց ձորի մարզում	1. Համախառն ընդգրկվածությունը հիմնական դպրոցում	99.5%	99.5%
	2. Աշակերտ - ուսուցիչ հարաբերակցությունը՝ հանրակրթության բնագավառում	7:1	7:1
	3. Ջեռուցման լոկալ համակարգ ունեցող դպրոցների թիվը	13	13
	4. 3-6 տարեկան երեխաների նախադպրոցական հաստատություններում ընդգրկվածության տեսակարար կշիռը այդ տարիքի երեխաների ընդհանուր թվում	27%	27%
	5. Հանրակրթական ծառայությունների որակից աշակերտների և ծնողների	85%	85%

ՄՈՆԻՏՈՐԻՆԳԻ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
ՀՀ ՎԱՅՈՑ ՁՈՐԻ ՄԶԾ 2011 ԹՎԱԿԱՆԻ ՏԱՐԵԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՊԼԱՆԻ

	բավարարվածության աստիճան 6. ԲՈՒՀ ընդունված դպրոցի շրջանավարտների տեսակարար կշիռը տվյալ տարվա շրջանավարտների ընդհանուր թվաքանակի մեջ	29%	29%
Ջեռուցման լոկալ համակարգի ներդրում	Ջեռուցման լոկալ համակարգ ունեցող դպրոցների տեսակարար կշիռը	26%	26%
Համակարգչային դասասենյակների ստեղծում, համալրում և ինտերնետ կապով ապահովում)	Ինտերնետ կապով ապահովված դպրոցների թիվը	17	17
Դասավանդման համագործակցային և մանկավարժական նոր մեթոդների ուսուցում	Մարզի 24 համայնքի նախադպրոցական և հանրակրթական ուսումնական հաստատությունների դաստիարակների և ուսուցիչների համար ուսուցման նոր մեթոդների վերաբերյալ դասընթացների կազմակերպում և անցկացում	20%	Ընթացքի մեջ է
Ուսուցիչների պարտադիր ատեստավորման կազմակերպում «Հանրակրթության մասին» ՀՀ օրենքի պահանջներին համապատասխան	Նախապատրաստական աշխատանքների իրականացում ատեստավորման 1-ին փուլի մասնակից ուսուցիչների համար	20%	20%
Սոցիալապես անապահով, ծնողազուրկ, բազմազավակ ընտանիքների երեխաների ամառային հանգստի կազմակերպում	Մանկական առողջարարական ճամբարներու ամառային հանգստի կազմակերպում	140	140
Հատուկ կրթության և կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող երեխաների ուսուցման նպաստավոր պայմանների ստեղծում, դասընթացների կազմակերպում	Մարզի 2 հանրակրթական ուսումնական հաստատություններում ներառական կրթության զարգացում, թեքահարթակների կառուցում, շինարարական աշխատանքների իրականացում	39	39

**ՄՈՆԻՏՈՐԻՆԳԻ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
ՀՀ ՎԱՅՈՑ ԶՈՐԻ ՄԶԾ 2011 ԹՎԱԿԱՆԻ ՏԱՐԵԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՊԼԱՆԻ**

Նախադպրոցական հաստատությունների ուսումնանյութական բազայի թարմացում	Մարզի 2 գյուղական համայնքների ՆՈՒՀ-երին կառուցելների տրամադրում, գույքի և դիտակտիկ նյութերի ապահովում	4	4
--	---	---	---

Համեմատական

ՀՀ Վայոց ձորի մարզի 2011-2014 թթ. սոցիալ-տնտեսական զարգացման

ծրագրի կրթության, մշակույթի և սպորտի ոլորտի 2011թ. գնահատված կարիքների և տարեկան աշխատանքային պլանի

Ոլորտը/Ֆինանսավորման աղբյուրը	2011թ. կարիքների գնահատման արժեքը ըստ ՄԶԾ-ի	2011թ ՏԱՊ-ով նախատեսված իրատեսական բյուջե	Ֆինանսավորման չափը 01.07.2011թ դրությամբ
2.14 ԲՐԹՈՒԹՅՈՒՆ, ՄՇԱԿՈՒՅԹ ԵՎ ՍՊՈՐՏ	1 466 226,5	1 627462.0	1 627462.0
<i>որից՝</i>			
<i>պետական բյուջե</i>	1 466 226,5	1 627462.0	1 627462.0
<i>դոնորներ</i>			
<i>համայնքային բյուջե</i>			
<i>այլ աղբյուրներով</i>			

4.1.3 Խնդիրները

Զնայած ՀՀ կառավարության կողմից ոլորտում իրականացվող բարեփոխումներին և ձեռքբերումներին, ուսման որակ և մատչելիություն ապահովելու համար դեռևս դանդաղ է ընթանում դպրոցի նյութատեխնիկական բազայի արդիականացման և հագեցվածության գործընթացը, մասնավորապես՝ գյուղական

դպրոցների լաբորատոր սարքավորումներով, որակյալ ինտերնետ կապով, կոշտ գույքով ապահովվածությունը:

Դպրոցականների ամառային հանգստի լիարժեք և արդյունավետ կազմակերպման համար խիստ նպատակահարմար է օգտագործել մարզի յուրահատուկ բնակլիմայական և ռեկրեացիոն ռեսուրսները՝ շեշտը հիմնականում դնելով վրանային ճամբարների ստեղծմանը:

4.1.4 Քաղած դասերը և հետագա քայլերը:

Ոլորտի առջև կանգնած խնդիրների լուծումը հրատապ է և պահանջում է լուրջ ֆինանսական միջոցներ:

4.2. ՄՇԱԿՈՒՅԹ, ՍՊՈՐՏ ԵՎ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴՈՒԹՅԱՆ ՀԱՐՑԵՐ

4.2.1 Քաղաքականության վերլուծություն

2011 թվականին մշակույթի և սպորտի բնագավառում մարզպետարանի գործունեությունը նպատակաուղղվել է մարզում պետական մշակութային քաղաքականության իրականացմանը, մշակույթի դերի բարձրացմանը, պետական, ազգային և այլ տոների, ազգային ծեսերի ու ծիսակարարությունների վերականգնմանն ու տարածմանը, մշակութային ժառանգության պահպանությանը, զանգվածային միջոցառումների կազմակերպմանը, կադրային քաղաքականության և մշակութային կրթության զարգացմանը, երիտասարդության հետ տարվող աշխատանքների աջակցմանն ու ակտիվացմանը:

Մարզի գյուղական և քաղաքային համայնքներում կազմակերպվել են ազգային, պետական տոներին նվիրված միջոցառումներ, հոբելյաններ, տարելիցներ, փառատոներ, ցուցահանդեսներ, տոնախմբություններ, համերգային և թատերական ծրագրեր, սպորտային մրցումներ, հուշամրցաշարեր, առաջնություններ, մասնակցություններ համահայկական խաղերին և այլն:

Մարզական և մշակութային միջոցառումների իրականացման նպատակով 2011թ. Նախատեսվել է 4,9385 մլն. դրամ գումար, իրականացվել է 4,9385 մլն. դրամի ծախս:

Միջոցառումների իրագործման գործում մասնակցել են նաև դոնոր կազմակերպություններ և բարեգործներ:

Անհրաժեշտ աշխատանքներ են իրականացվել մարզի մշակույթի և սպորտի, կրթական հաստատությունների աշխատանքների կազմակերպման, մշակութային և մարզական կառույցների վերանորոգման և համապատասխան գույքով ապահովման ուղղությամբ:

4.2.2 Իրականացման առաջընթացը

2011թ. ծրագրվել է անցկացնել 23 մշակութային միջոցառում, որի համար նախատեսվել է պետ բյուջեից հատկացնել 4,9385 մլն. դրամ:

Այդ միջոցառումներն են.

1. Երգչախմբային և վոկալ արվեստի փառատոն-250 հազ. Դրամ
2. „Եղեգան փող,, ժողովրդական և աշուղական երգի փառատոն-210 հազ. դրամ
3. Պարարվեստի փառատոն – 170 հազ. դրամ
4. „Հայ ասպետ,, մանկապատանեկան փառատոն-180 հազ. դրամ
5. „ Մարտի – 8 ,, -120 հազ. դրամ
6. „ Ապրիլի – 7,, - 130 հազ. դրամ
7. Համաշխարհային օլիմպիական օր – 100 հազ. դրամ
8. „Ապրիլի – 24 ,, - 120 հազ. դրամ
9. Շրջանավարտի օր – 119,5 հազ. դրամ
10. „ Մայիսի – 28,, - 120 հազ. դրամ
11. Այցելություններ պատմամշակութային կոթողներ – 100 հազ. դրամ
12. Երեխաների պաշտպանության օր – 120 հազ. դրամ
13. „Ճանաչենք միմյանց,, - 300 հազ. դրամ
- 14.Երիտասարդական դիսկոտեկներ – 426 հազ. դրամ
- 15.Երկու-աստղ—318000դրամ
- 16 Նկարիչների ցուցահանդես –150000դրամ
- 17 Ուսուցչի օր --100000դրամ
- 18 Բերքի տոն –800000դրամ
- 19 Տարեմուտի հանդես –200000դրամ
- 20 Լավագույն մարզական ընտանիք –600000դրամ
- 21Հաղթանակի օր –150000դրամ
- 22 Սահմանադրության օր –145000դրամ
- 23 Սեպտեմբերի 21 –120000դրամ

Հովանավորների և դոնոր կազմակերպությունների միջոցով կազմակերպվել են նաև այլ մշակութային միջոցառումներ, որոնց ընդհանուր գումարը կազմել է 3,923 մլն. դրամ:

4.2.3 Խնդիրները

Չնայած իրականացված աշխատանքներին դեռևս շարունակում է հրատապ մնալ մարզի մշակույթի և սպորտի, կրթական հաստատությունների վերանորոգման և համապատասխան գույքով ապահովման հարցը: Առաջնահերթ խնդիր է հանդիսանում նաև կադրերի վերապատրաստման և վերաորակավորման հարցը:

4.2.4 Քաղած դասերը և հետագա քայլերը

Հաշվետու ժամանակահատվածում մարզի գյուղական և քաղաքային համայնքներում կազմակերպված մշակութային և սպորտային միջոցառումները էական ազդեցություն են թողել մարզի բնակչության գեղագիտական դաստիարակության, ազատ ժամանցի կազմակերպման, մատաղ սերնդի հոգևոր դաստիարակության վրա:

2011 թվականի ընթացքում կարևորվել է կազմակերպվող միջոցառումների բնակչության ակտիվ մասնակցությունը, մասսայական մշակութային և սպորտային միջոցառումների կազմակերպումը և հոգևոր մշակութային կրթության ուղղությամբ աշխատանքների ակտիվացումը:

4.3. ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹՅՈՒՆ

4.3.1 Քաղականության վերլուծություն

ՄԶԾ-ի առողջապահության ոլորտի գերակա խնդիր է սահմանվել բժշկության արդյունավետության բարձրացումը:

ՄԶԾ-ում առողջապահության բնագավառի արտացոլված գերակայությունները ներառում են՝ արտահիվանդանոցային և հիվանդանոցային բժշկական օգնության որակի բարելավում, մարզի տարածքում նորագույն տեխնոլոգիաների ներդրում, բժշկական հաստատությունների ռեսուրսների բարելավում:

Իրագործելով ՀՀ կառավարության քաղաքականությունը և ծրագրով նախատեսված միջոցառումները ՀՀ Վայոց Ձորի մարզպետարանը ուշադրություն է դարձրել՝ մարզի առողջության առաջնային պահպանման օղակի որակի և մատչելիության բարձրացմանը՝ մարզի բնակչությանը հնարավորինս առավել չափով ընդգրելով ընտանեկան բժշկության ինստիտուտի գործառույթների մեջ, գյուղական և քաղաքային բնակչության համաչափ ընդգրկվածությանը նեղ մասնագիտական արտահիվանդանոցային բուժօգնության մեջ, անվճար և արտոնյալ պայմաններում դեղորայքով ապահովման գործընթացի որակի և մատչելիության բարձրացմանը, լաբորատոր-գործիքային ախտորոշիչ հետազոտությունների որակի և հասանելիության համաչափությանը մարզի ամբողջ բնակչության համար:

Հիվանդանոցային բուժօգնության ծառայությունների որակի և մատչելիության բարձրացման համար 2011թ. ձեռնարկվել են միջոցառումներ, որոնք ուղղված էին պերինատալ մահացության ցուցանիշի նվազեցմանը, մայրական մահերի բացառմանը, երկրորդ մակարդակի հիվանդանոցային ծառայությունների որակի ցուցանիշների

բարելավմանը, որի արդյունքում նվազել են հիվանդանոցային մահաբերությունը, հիվանդի բուժման միջին տևողությունը, նկատվել է վիրահատական ակտիվության բարձրացում, որի հետ միաժամանակ արձանագրվել է հետվիրահատական բարդությունների նվազեցում:

Մարզի տարածքում նորագույն բժշկական տեխնոլոգիաների ներդրման ոլորտում առաջնահերթ միջոցառումներին է պատկանում <<Եղեգնաձորի ԲԿ>>, <<Վայքի ԲՄ>> և <<Զերմուկի ԱԿ>> ՓԲԸ-ներին, որպես նվիրատվություն հատկացված շտապ օգնության ավտոմեքենաները, հազեցված նորագույն սարքավորումներով:

4.3.2 Իրականացման առաջընթացը

2011թ.-ին իրականացված միջոցառումները հետևյալն են.

Արտահիվանդանոցային բուժօգնության գծով.

1. Բարելավվել է ԱԱՊ ոլորտի որակը՝ բարձրացել է ընտանեկան բժշկների որակյալ ծառայություններից օգտվող, սկրինինգային ծրագրերի մեջ ընդգրկված բնակչության տեսակարար կշիռը, ավելացել է նորածինների կրծքով սնուցման ընդգրկվածությունը, 100% ապահովվել է առողջ երեխայի վարման ծավալը, ապահովվել է ՄՀԻՎ 100%-ով:
2. Բարձրացել է դիսպանսերային և նեղ մասնագիտական արտահիվանդանոցային բուժօգնության որակն ու մատչելիությունը՝ աճել է ներգատաբանական, ուռուցքաբանական, սրտաբանական հիվանդությունների վաղ հայտանաբերված դեպքերի տեսակարար կշիռը, գյուղական ազգաբնակչության մասնագիտական բուժօգնության սպասարկման ընդգրկվածությունը, բարձրացել է հղիների վաղ ընդգրկումը նախածննդյան հսկողության մեջ:
3. Նվազել է անվճար և արտոնյալ պայմաններում դեղորայքով ապահովվող ազգաբնակչության շրջանում մերժված դեպքերի թիվը:
4. Բարձրացել է գյուղական համայնքներում արտագնա լաբորատոր-ախտորոշիչ այցելությունների թիվը:

Հիվանդանոցային բուժօգնության գծով.

1. Իրականացվել է մոր և մանկան առողջության ծառայությունների բարելավում, որի արդյունքում բացառվել է տվյալ ժամանակահատվածում մայրական մահածությունը, իսկ պերինատալ մահացության ցուցանիշը նվազեցման միտում է ցուցաբերել:
2. Բարելավվել են հիվանդանոցային բուժօգնության որակի ցուցանիշները՝ նկատվում է մահաբերության ցուցանիշի նվազեցում, պլանային վիրաբուժության ակտիվության բարձրացում, ցածր են կլինիկական և ախտաբանաանատոմիական ախտորոշումների չհամընկման դեպքերը:

Մարզում նոր բժշկական տեխնոլոգիաների ներդրման գծով.

1. Պետության կողմից, որպես նվիրատվություն՝ բուժհիմնարկներին տրված նորագույն սարքավորումներով հազեցված շտապ օգնության ռեանիմոբիլները իրենց սարքավորումներով:

Բժշկական հաստատությունների ռեսուրսների բարելավման գծով.

1. Շարունակվել է բուժհաստատությունների շենքային պայմանների բարելավումը՝ գազֆիկացվել են <<Եղեգնաձորի ԲԿ>>-ն, <<Վայքի ԲՄ>>-ն և <<Զերմուկի ԱԿ>>-ն:

2. Մարզի բոլոր ԲՄԿ-ները, որոնք ընդգրկված էին ԱԱՊ ոլորտի բարեփոխումների ծրագրի մեջ, հազեցվել են ժամանակակից բուժսարքավորումներով և պարագաներով:
 3. Շարունակվում է մարզի բուժհաստատությունների կադրային ռեսուրսների բարելավումը՝ ՀԲ կողմից իրականացվող ծրագրի շրջանակներում «Ընտանեկան բժշկության և բուժքույրության» գծով Առողջապահության ազգային ինստիտուտում մասնագիտացում են ստացել մարզի ԱԱՊ ոլորտում աշխատող 18 բժշկներ և 22բուժքույրեր: ՀՀ առողջապահության նախարարության և ՀՀ Վայոց ձորի մարզպետարանի համագործակցության արդյունքում ժամանակավոր մարզ են գործուղվել վիրաբուժ, անեստեզիոլոգ, շտապ օգնության ծառայության բժիշկ: Պարբերաբար թարմացվում է բժիշկ-մասնագետների թափուր հաստիքների բազան:

Աղյուսակ 3 Առողջապահության ոլորտի արդյունքային ցուցանիշները.

Ռազմավարական նպատակներ և առաջնահերթ ծրագրեր	Արդյունքային ցուցանիշներ	Թիրախ	Փաստացի
Ռազմավարական նպատակ 1 Բժշկական արդյունավետություն բարձրացում			
<p>Ծրագիր 1 Արտահիվանդանոցային բ.օգ. որակի բարելավում 1.1 Մարզում առողջության առաջնային պահպանման որակի և մատչելիության բարձրացում՝ ամբողջ մարզի տարածքում ընտանեկան բժշկի ինստիտուտի կայացում</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ընտանեկան բժիշկների որակյալ ծառայություններից օգտվող բնակչության տեսակարար կշիռը • ազգային օրացույցին համապատասխան՝ ըստ տարիքային խմբերի, ազգաբնակչության ընդգրկվածությունը պատվաստումներում • սկրինինգային ծրագրերի՝ /զարկ»րակային ճնշման չափում, կրծքագեղձի, արզանդի վզիկի, շականակագեղձի/ ազգաբնակչության ընդգրկվածություն ըստ տարիքի • առողջ երեխային վարման ծավալի ապահովում • ՄՀԻՎ ապահովում ամբուլատոր պայմաններում • նորածինների կրծքով սնուցման ընդգրկվածություն 	<p>80%</p> <p>85-90%</p> <p>80-90%</p> <p>100%</p> <p>100%</p> <p>90%</p>	<p>75%</p> <p>88%</p> <p>70%</p> <p>100%</p> <p>100%</p> <p>88%</p>

ՄՈՆԻՏՈՐԻՆԳԻ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
ՀՀ ՎԱՅՈՑ ԶՈՐԻ ՄԶԾ 2011 ԹՎԱԿԱՆԻ ՏԱՐԵԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՊԼԱՆԻ

	<ul style="list-style-type: none"> • Ընտանեկան բժշկի կողմից առողջ ապրելակերպի քարոզչություն 	100%	100%
1.2 Արտահիվանդանոցային դիսպանսերային և նեղ մասնագիտական բուժօգնության որակի և մատչելիության բարձրացում /Էնդոկրինոլոգիական, ինֆեկցիոն, հոգեբուժական, սրտաբանական, տուբերկուլյոզային, մաշկավեներաբանական, արյունաբանական, մանկաբարձգինեկոլոգիական/ ամբողջովին ընդգրկելով մարզի տարածքի գյուղական և քաղաքային համայնքներում բնակվող ազգաբնակչությանը	ա/էնդոկրինոլոգիական ծառայության գծով՝ կոմատոզ վիճակով հոսպիտալիզացիայի ցուցանիշի նվազում դիաբետով հաշվառված հիվանդների առաջնակի հաշմանդամության մակարդակի իջեցում բ/գյուղական տարածքային կատարման մակարդակի ապահովում գ/ուռուցքաբանական՝ վաղ հայտնաբերված հիվանդների թիվը ընդհանուրի մեջ /գյուղերում և քաղաքներում դիսպանսերային սպասարկման մեջ ընդգրկված ազգաբնակչության հավասար տեսակարար կշիռ	K=0 15% 100% 50-60% 9.8%	K=0 16,8% 100% 48% 5,5%/8,8%
1.3 Անվճար և արտոնյալ պայմաններում դեղորայքով ապահովման գործընթացի որակի և մատչելիության բարձրացում	- անվճար և արտոնյալ պայմաններում դեղորայքով ապահովվող ազգաբնակչության շրջանում մերժված դեպքերի նվազում	50% 0	60% 0
1.4 Լաբորատոր-գործիքային ախտորոշիչ հետազոտությունների որակի և մատչելիության բարձրացում մարզի ամբողջ ազգաբնակչության համար	ա/ ախտորոշիչ մասնագետների համատեղելիության գործակիցը դարձնել բ/ գյուղական համայնքներում արտագնա ախտորոշիչ այցելությունների հաճախականության բարձրացում	0 2	0 1.5
1.5 Արտահիվանդանոցային բուժ. օգնության գծով մատուցված ծառայությունների որակի ապահովում	Արտահիվանդանոցային բուժ. օգնության գծով ծառայությունների մատուցում	326,0 մլն դրամ	323.1մլն դրամ
Ծրագիր 2 Հիվանդանոցային բուժօգնության որակի			

**ՄՈՆԻՏՈՐԻՆԳԻ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
ՀՀ ՎԱՅՈՑ ԶՈՐԻ ՄԶԾ 2011 ԹՎԱԿԱՆԻ ՏԱՐԵԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՊԼԱՆԻ**

բարելավում 2.1. մոր և մանկան առողջության պահպանման ծառայությունների բարելավում	ա/ պերինատալ մահացության ցուցանիշի նվազում բ/ մայրական մահացության բացակայություն	7 % 0	5.6 % 0
2.2 Երկրորդ մակարդակի հիվանդանոցային ծառայության որակի և մատչելիության բարելավում	ա/ հիվանդի բուժման միջին տևողության նվազում /մահճ.-օր/ բ/պլանային և անհետաձգելի վիրաբուժության համաչափ զարգացում գ/ կլինիկական և ախտաբանաանատոմիակա ն ախտորոշումների չհամընկնելու հաճախականության նվազում	5-6 50%/50% 0	5-6 30%/70% 0
2.3 Հիվանդանոցային բուժ. օգնության գծով մատուցված ծառայությունների որակի ապահովում	Հիվանդանոցային բուժ. օգնության գծով ծառայությունների մատուցում	172.0 մլն դրամ	162.4 մլն դրամ
Ռազմավարական նպատակ 2 Բժշկական հաստատությունների ռեսուրսների բարելավում			
Ծրագիր 2 Բուժհաստատությունների լաբորատոր-ախտորոշիչ բաժանմունքների տեխնիկական ռեսուրսների բարելավում	«Եղեգնաձորի» ԲԿ, «Վայքի ԲՄ», «Ջերմուկի ԱԿ» ՓԲԸ-ների Ժամանակակից սարքավորումների տրամադրում:	61.2 մլն դրամ	60.8 մլն դրամ

Համեմատական

ՀՀ Վայոց ձորի մարզի 2011-2014 թթ. սոցիալ-տնտեսական զարգացման

ծրագրի առողջապահության ոլորտի 2011թ. գնահատված կարիքների և տարեկան աշխատանքային պլանի

/մլն. Դրամ/

Ոլորտը/ֆինանսավորման աղբյուրը	2011թ. կարիքների գնահատման արժեքը ըստ ՄԶԾ-ի	2011թ ՏԱՊ-ով նախատեսված իրատեսական բյուջե	Ֆինանսավորումը 01,07,2011թ դրությամբ
2,2ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹՅՈՒՆ	204 248,0	7 631,0	67 631

որից՝			
պետական բյուջե	204 248,0	7 631,0	67 631
դոնորներ			
համայնքային բյուջե			
այլ աղբյուրներով			

** 60մլն. 800 դրամը պետությունից մարզի բուժհիմնարկների համար, որպես նվիրատվություն ստացված շտապ օգնության ծառայության ավտոմեքենաների արժեքն է:

4.3.3 Խնդիրները

Բժշկական արդյունավետության բարձրացման կարևոր բաղադրիչներից մեկը դա արտահիվանդանոցային բուժօգնության բարելավումն է: Թիրախային ցուցանիշ՝ ընտանեկան բժշկի ծառայություններից օգտվող բնակչության 60% չի ապահովվել՝ հիմնականում համապատասխան մասնագետների բացակայության պատճառով: Եղեգնածորի ԲԿ-ի և Վայքի ԲՄ ԱԱՊ ոլորտի բժշկների 50% աշխատում են թաղամասային սկզբունքով, այսինք՝ թերապևտներ և մանկաբույժներ: Ընտանեկան բժշկության ինստիտուտի ամբողջովին ներդրումը մարզում չի իրականացվել առաջին հերթին առաջնային օղակում թաղամասային սկզբունքով աշխատող բժշկների տարիքի /միջին տարիքը-55/ և մասնագիտացման դասընթացների անմատչելիության /վայրը և տևողությունը /պատճառներով:

Դեռևս դժվար է ապահովել նեղ մասնագիտական և դիսպանսերային բուժօգնության մեջ գյուղական և քաղաքային համայնքներում բնակվող բնակչության համար հավասար ընդգրկվածության ցուցանիշ:

Անվճար և արտոնյալ պայմաններում դեղորայքով ապահովման գործընթացի թիրախային ցուցանիշը ապահովվել է, սակայն այս գործընթացի որակը ապահովելու համար անհրաժեշտ է տրամադրվող դեղորայքի ցանկը վերանայել, ընդգրկելով արդի խմբերի դեղորայք:

Հիվանդանոցային բուժօգնության որակի բարելավման առումով անհրաժեշտ է նվազեցնել պերինատալ մահացության և հիվանդանոցային մահաբերության ցուցանիշները, համաչափ զարգացնել պլանային և անհետաձգելի վիրաբուժությունը:

4.3.4 Քաղած դասերը և հետագա քայլերը

Ընտանեկան բժշկության ինստիտուտի կայացմանը մարզի ամբողջ տարածքում կնպաստի մարզային բժիշկների մասնագիտացման նոր մոդելի ներդրումը, այն մաքսիմալ կերպով իրականացնել՝ առանց հիմնական աշխատանքային գործընթացի

ընդհատման: ԱԱՊ բնագավառում իմունոկանխարգելման թիրախային ցուցանիշների ապահովման համար անհրաժեշտ է ստեղծել մարզային համակարգող հանձնաժողով:

Գյուղական ազգաբնակչության նեղ մասնագիտական բուժօգնության մատչելիության ապահովման համար անհրաժեշտ է մշակել ֆինանսավորման և մոնիտորինգի նոր մոդելներ՝ այն է ֆինանսավորումը պետք է իրականացվի նեղ մասնագիտական բուժօգնություն ցուցաբերող բուժհաստատության, իսկ մոնիտորինգը՝ ԱԱՊ տարածքային կենտրոնի միջոցով: Անհրաժեշտ է գյուղական ԱԱՊԿ-ի ֆինանսավորման ծավալները հաշվարկել անհատական, հաշվի առնելով յուրաքանչյուրի առանձնահատկությունները:

Անվճար և արտոնյալ պայմաններով տրամադրվող դեղերի ցանկը ընդլայնելու համար անհրաժեշտ է իրականացնել համագործակցություն այն համայնքների հետ, որոնք բժշկական ծրագրեր իրականացնելու համար նախատեսել են ֆինանսական միջոցներ, ինչը կնպաստի այդ միջոցների նպատակային օգտագործմանը, ինչպես նաև պետությանը թույլատրել բուժփիմնարկին պետզնումներով և մարդասիրական օգնությամբ անվճար տրամադրվող դեղերի հետ նաև գնումներ կատարել փոխանցման կարգով /հատկապես՝ շաքարային և ոչ շաքարային դիաբետով տառապող հիվանդների և հոգեմետ դեղերը/, որոնց պահանջարկը բնակչության շրջանում օրեց-օր ավելանում է, իսկ կենտրոնացված կարգով հատկացվածը ոչ միշտ է բավարարում հիվանդների պահանջը, ինչը դժգոհություն է առաջացնում նրանց շրջանում:

4.4. ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ԵՐԵՒԱՆԵՐԻ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԻ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

4.4.1 Քաղաքականության վերլուծություն

2011թ. մարզի զարգացման գերակա նպատակներից է սոցիալական ծառայությունների մատչելիության և որակի բարձրացումը: Այն կարող է իրագործվել մարզում բնակչության լայն շերտերին սոցիալական ծառայություններ մատուցող կազմակերպությունների / պետական , հասարակական , միջազգային/ և նրանց կողմից իրականացվող ծրագրերի վերաբերյալ տեղեկատվության հրատարակման և տարածման, սոցիալապես խոցելի խմբերին ուղղված սոցիալական աջակցության միջոցառումների ընդլայնման, սոցիալական ծառայություններ մատուցող կադրերի շարունակական վերապատրաստման, սոցիալական ծառայության գործակալությունների նյութատեխնիկական բազայի բարելավման, ինչպես նաև սոցիալական ծառայությունների համակարգի կառավարման բարելավման միջոցով:

Ամենակարևոր հիմնախնդիրը մարզում գործազրկությունն է: Զբաղվածության ինչպես ակտիվ, այնպես էլ պասիվ քաղաքականության նպատակը գործազուրկների սոցիալական ապահովությունն է: Եթե պասիվ քաղաքականությունն ենթադրում է գործազրկության նպաստների հատկացում, ապա ակտիվ քաղաքականության միջոցով փորձ է կատարվում հավասարակշռել աշխատանքի առաջարկը և պահանջարկը: Շուկայական տնտեսության պայմաններում աշխատաշուկայի քաղաքականությունը սոցիալական քաղաքականության կարևոր մաս է կազմում: Մարզում ամենակարևորը նոր աշխատատեղերի ստեղծումն է : Նոր աշխատաշուկային պահանջների

համապատասխանելու համար առաջնահերթ է գործազուրկների համար մասնագիտական վերապատրաստման միջոցառումների կազմակերպումը:

Հաշմանդամներին մատուցվող ծառայությունների բնագավառում ծառայությունների տրամադրումը ուղղված է հաշմանդամների վերականգնման և պրոթեզաօրթոպեդիկ օգնության ու ծառայությունների մատուցման կազմակերպման բարելավմանը, հասարակության մեջ նրանց ինտեգրմանը:

Կարևորագույն հիմնախնդիր է տարեցներին մատուցվող ծառայությունների կատարելագործումը: Վերջին տարիներին այս բնագավառում պետության կողմից իրականացվող քաղաքականությունն ուղղված է տարեցների, և հատկապես միայնակ և հաշմանդամ տարեցների կյանքի պայմանների բարելավմանը ձեռներին ուղղված քաղաքականության կատարելագործումը:

Սոցիալական բնագավառում կարևորվում է սոցիալապես խոցելի խմբերին ուղղված սոցիալական աջակցության ծառայությունների ընդլայնումը, հասցեականության բարձրացումը:

Նշված միջոցառումների իրականացման համար անհրաժեշտ է պետության և դոնոր կազմակերպությունների աջակցությունը:

4.4.2 Իրականացման առաջընթացը

Տարեկան աշխատանքային պլանով նախատեսված միջոցառումների կատարման ընթացքը հետևյալ պատկերն ունի :

Խոցելի բնակչության հիմնախնդիրները լուծվում են սոցիալական սպասարկման համակարգի միջոցով: Այս բնագավառը կատարելագործելու նպատակով մարզի 3 սոցիալական ծառայությունների տարածքային գործակալությունները ապահովվում են համապատասխան նյութատեխնիկական բազայով, տեղեկատվության ձեռք բերելը դառնում է ավելի օբյեկտիվ և դրա արդյունքը սոցիալական ծառայությունների հասցեականության բարձրացումն է :

Սոցիալական ծառայությունների և ծրագրերի վերաբերյալ հասարակության իրազեկման ոլորտում սոցիալական աջակցության բնագավառում ընթացող ծրագրերի և դրանցում ընդգրկվելու չափանիշների վերաբերյալ տարվա ընթացքում <<Վարդաձոր>> թերթում 15 հոդված է տպագրվել , որոնք նվիրված են եղել պետական նպաստների, զբաղվածության, ինչպես նաև ՀՊ վետերանների նախկին ԽՍՀՄ խնայբանկի ՀԽՍՀ հանրապետական բանկում մինչև 1993թ. հունիսի 10-ը ներդրված դրամական ավանդների դիմաց փոխհատուցման տրամադրման գործընթացներին:

Գործազրկությունը մարզի ամենակարևոր հիմնախնդիրներից մեկն է: Գործազրկության մակարդակը մարզում 4.8%:

Տարեցներին մատուցվող ծառայությունների բնագավառում ծառայությունների տրամադրումը ուղղված է տարեցների սոցիալական սպասարկման և խնամքի ծառայությունների տրամադրմանը: Վերջին տարիներին այս բնագավառում պետության կողմից իրականացվող քաղաքականությունն ուղղված է տարեցների, և հատկապես միայնակ և հաշմանդամ տարեցների կյանքի պայմանների բարելավմանը:

Ստորև ներկայացվում է իրականացված միջոցառումների արդյունքային ցուցանիշները:

Աղյուսակ 4 Սոցիալական պաշտպանության ոլորտի 2011թ. տարեկան ցուցանիշները.

2.3 Սոցիալական պաշտպանություն

Ամփոփ նկարագիր	Արդյունքային ցուցանիշ	Տարեկան նախատեսված	տարեկան փաստացի
Ոլորտային նպատակ Բարձրացնել սոցիալական ծառայությունների մատչելիությունը և որակը մարզում	1.Սոցիալական ծառայությունների հասցեականությունից սոցիալապես խոցելի բնակչության բավարարվածության աստիճանը,	80%	80%
	2.Ծառայության որակից սոցիալապես խոցելի խմբերի բավարարվածության աստիճանը,	50%	50%
	3.Աշխատանքի տեղավորված գործազուրկների տեսակարար կշիռը	26%	46%
	4.Ոչ նյութական աջակցություն ստացած հաշմանդամների, ծերերի տեսակարար կշիռը,	35%	35%
	5.Սոցիալական պաշտպանության ծրագրերում ընդգրկված խոցելի խմբերի ներկայացուցիչների տեսակարար կշիռը,	80%	70%

ՄՈՆԻՏՈՐԻՆԳԻ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
ՀՀ ՎԱՅՈՑ ՁՈՐԻ ՄԶԾ 2011 ԹՎԱԿԱՆԻ ՏԱՐԵԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՊԼԱՆԻ

Ամփոփ նկարագիր	Արդյունքային ցուցանիշ	Տարեկան նախատեսված	տարեկան փաստացի
ընտանիքների անդամների սննդապահովում	ճաշարանների կողմից սպասարկվող բնակչության թվաքանակը,		
3.3 Ծերերի խնամքի ծառայությունների իրականացում	Բացի պետական տրանսֆերտներից խնամքի ծառայություններից օգտվող ծերերի թիվը	15	15
3.4 Հաշմանդամներին /հատկապես հաշմանդամ երեխաներին և նրանց ծնողներին/ վերականգնողական և տեխնիկական այլ միջոցներով ապահովում	Վերականգնողական և տեխնիկական անհրաժեշտ այլ միջոցներ ստացած հաշմանդամների թիվը	115	16
Հաշմանդամ երեխաների առողջավերականգնողական ցերատեկային կենտրոնի ստեղծում	Կենտրոնի ծառայությունից օգտվող հաշմանդամ երեխաների թիվ	157	0
3.5 Խնամատար ընտանիքի ինստիտուտի զարգացում	Հաշվառված խնամատար ընտանիքների թիվ	1	0
	Խնամատար ընտանիքներ տեղավորված ծնողազուրկ երեխաների թիվը	1	0
3.6 Գործազուրկների համար մասնագիտական վերապատրաստման միջոցառումների կազմակերպում	Մասնագիտական ուսուցումն ավարտածների թվաքանակը՝ նրանցից աշխատանքի տեղավորվածներ՝	54 25	74 36
4.1 ՀԿ-ների, ՏԻՄ-եր, ՍԾՏԳ-երի միջև տեղեկատվության փոխանակման, մարզի մակարդակով իրականացվող սոցիալական ծրագրերի համակարգման մեխանիզմների	ՀԿ-ների և ՏԻՄ-երի համատեղ սոցիալական ծրագրերի թիվը	1	1

ՄՈՆԻՏՈՐԻՆԳԻ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
ՀՀ ՎԱՅՈՑ ՁՈՐԻ ՄԶԾ 2011 ԹՎԱԿԱՆԻ ՏԱՐԵԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՊԼԱՆԻ

Ամփոփ նկարագիր	Արդյունքային ցուցանիշ	Տարեկան նախատեսված	տարեկան փաստացի
մշակում և ներդրում			
4.2 Պետական և ոչ պետական կառույցների համատեղ ջանքերով խոցելի խմբերի կարիքների գնահատման միջոցառումների կանոնավոր իրագործում			
4.3 Մարզի խոցելի խմբերի վերաբերյալ տվյալների հավաքագրում՝ նրանց սոցիալական պաշտպանությանն ուղղված միջոցառումների ընդլայնման և հասցեականության բարձրացման նպատակով	խոցելի խմբերի վերաբերյալ տվյալների բազայի առկայություն խոցելի խմբերի համար իրականացված ծրագրերի և միջոցառումների թիվը	5	5
4.4 Մարզային երիտասադական կենտրոնի զարգացում, երիտասարդների շրջանում կամավորական շարժման խթանում	Սոցիալական աջակցության ծրագրերում ընդգրկված կամավորների թիվը	25	30
5.1 Մարզում սոցիալական ծառայություններ մատուցող կազմակերպությունների /պետական, հասարակական, միջազգային/ և նրանց կողմից իրականացվող ծրագրերի վերաբերյալ տեղեկատվության հրատարակում և տարածում բնակչության լայն շերտերում	Հրապարակային ներկայացումների թիվը Սոցիալական ծրագրերի և ծառայություն մատուցողների մասին իրազեկված խոցելի բնակչության տեսակարար կշիռ Հասարակական կարծիքի հարցումների ժամանակ սոցիալական ծառայությունների նպատակայնությունից և հասցեականությունից բավարարված հարցվողների տեսակարար կշիռը հարցվողների ընդհանուր թվում	8՝ 80% 15%	15 80% 15%
5.2 Մարզպետարանի սոցիալական ապահովության վարչության/ՄԾՏԳ-ների կանոնավոր հաշվեքվությունների հրապարակային ներկայացում բնակչությանը սոցիալական աջակցության բնագավառում ընթացող ծրագրերի, նրանց մեջ ընդգրկման չափանիշների վերաբերյալ:			

ՄՈՆԻՏՈՐԻՆԳԻ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
ՀՀ ՎԱՅՈՑ ՁՈՐԻ ՄՁԾ 2011 ԹՎԱԿԱՆԻ ՏԱՐԵԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՊԼԱՆԻ

Ամփոփ նկարագիր	Արդյունքային ցուցանիշ	Տարեկան նախատեսված	տարեկան փաստացի
6. Երեխաների խնամքի կենտրոնների ստեղծում՝ ապահովելով սոցիալ-հոգեբանական ,մանկավարժական և իրավաբանական ծառայություններ կյանքի դժվարին իրավիճակներում գտնվող երախաներին և նրանց ընտանիքներին			
6.1 Դժվարին իրավիճակում հայտնված երեխաների վերաբերյալ տվյալների բազայի ստեղծում	Մարզում դժվարին իրավիճակում հայտնված երեխաների թիվ	120	107

Համեմատական

ՀՀ Վայոց ձորի մարզի 2011-2014 թթ. սոցիալ-տնտեսական զարգացման

ծրագրի սոցիալական ոլորտի 2011թ. գնահատված կարիքների և տարեկան աշխատանքային պլանի

Ոլորտը/Ֆինանսավորման աղբյուրը	2011թ. կարիքների գնահատման արժեքը ըստ ՄՁԾ-ի	2011թ ՏԱՊ-ով նախատեսված իրատեսական բյուջե	Ֆինանսավորման չափը 01.01.2012թ դրությամբ
2,3 ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ՈԼՈՐՏ	22 000,0	26 684.0	9 371.0
<i>որից՝</i>			
<i>պետական բյուջե</i>	22 000,0	22 000.0	6 171.0
<i>դոնորներ</i>		4 684,0	3 200,0
<i>համայնքային բյուջե</i>			

4.4.3. Խնդիրները

Ներկա պայմաններում անհրաժեշտ է, որպեսզի արտացոլված կարևորագույն հիմնախնդիրները և միջոցառումների իրագործումը ետին պլան չմղվի, կրի

շարունակական կատարելագործման բնույթ և հաշվի առնվի նաև տարածքային առանձնահատկությունները:

Մարզի համար սոցիալական պաշտպանության բնագավառում պետք է կարևորվի սոցիալապես խոցելի խմբերին ուղղված սոցիալական աջակցության ծառայությունների, ինչպես նաև միայնակ տարեցների և հաշմանդամների տնային սպասարկման համակարգի կայացումը:

Երիտասարդների գործազրկությունը լուրջ խնդիր է ՀՀ Վայոց ձորի մարզում: Իրավիճակն ավելի է բարդանում աշխատանք փնտրող երիտասարդների մասնագիտական ցածր կրթության մակարդակի և հմտությունների մակարդակի բարձրացման, նրանց ցանկության կամ հնարավորության բացակայության պատճառով:

4.4.4 Քաղած դասերը և հետագա քայլերը

Մասնագիտական կրթությունը և ուսուցումը ոչ միշտ են զբաղվածության երաշխիք հանդիսանում: Զբաղվածության քաղաքականության այլ միջոցառումներին զուգահեռ, անհրաժեշտ է ուսուցումը համապատասխանեցնել աշխատանքի շուկայի պահանջներին: Մասնագիտական կրթությունը և ուսուցումը պետք է ներդաշնակեցվի տնտեսության նոր պահանջներին համապատասխանեցնելու միջոցառումների ընդհանուր շրջանակների հետ:

Հետևողական աշխատանքներ պետք է տարվեն սոցիալական ծառայությունների մատչելիության և որակի բարձրացում ուղղությամբ:

5. ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆ

5.1 Քաղաքականության վերլուծություն

ՀՀ Վայոց ձորի մարզում 2011թ. ՄԶԾ կարևորագույն նպատակներից է գյուղատնտեսության գործունեության համար անհրաժեշտ ենթակառուցվածքների ձևավորման և կատարելագործման միջոցով ավելացնել բուսաբուծական և անասնապահական մթերքների ծավալները, բարձրացնել արտադրության արդյունավետությունը, լուծել իրացման խնդիրները, որի արդյունքում կավելանա գյուղացիական տնտեսությունների եկամուտները և կկրճատվի աղքատությունը գյուղական բնակավայրերում:

Գյուղատնտեսության բնագավառում նախատեսվող կարևոր միջոցառումների ընդհանուր գումարը 2011թ. կկազմի մոտ 1638.9 մլն դրամ, որտեղ ներդրումներ են նախատեսված ինչպես պետական բյուջեի, այնպես էլ միջազգային և այլ դոնոր կազմակերպությունների միջոցներով:

2011թ. միջոցառումները հիմնականում ուղղվել են ֆերմերային և գյուղացիական տնտեսությունների կերարտադրության, կաթնարտադրության խթանման, հացահատիկային կուլտուրաների սերմարտադրության, սորտաթարմացման բնագավառներին,

անասնապահության , դաշտավարության և պտղաբուծության զարգացման ծրագրերում աջակցելու գործընթացներին:

ՀՀ կառավարության ծրագրերով 2011 թվականին մարզին հատկացվել է 1տ եգիպտացորենի, 64տ գարնանացան գարու և 67.3տ աշնանացան ցորենի սերմեր, որոնց ընդհանուր արժեքը կազմում է 36435 հազ. դրամ:

5.2 Իրականացման առաջընթացը

2011թ. գյուղատնտեսության ոլորտում իրականացվել են 472.5 մլն դրամի ծրագրեր՝ ՀՀ պետական բյուջեի և միջազգային դոնոր կազմակերպությունների կողմից /տես աղյուսակ 5/:

Պետական բյուջեի միջոցներով կատարվել է 16182 գլուխ խոշոր, 17059 գլուխ մանր եղջերավոր անասունների, 1745 գլուխ խոզերի, 17551 մեղվաընտանիքների հակահամաճարակների դեմ պատվաստումներ ընդամենը՝ 3502302 դրամ:

Մարզում զգալիորեն բարելավվել են խորհրդատվական աշխատանքները: Տարբեր դոնորների հետ ֆինանսական աջակցությամբ ուսուցումներ և խորհրդատվական աշխատանքներ են կազմակերպվել մարզպետարանի, ԳԱՄԿ-ի, ՓՄՁ-ԶԱԿ-ի և հասարակական կազմակերպությունների կողմից:

Աղյուսակ 5 Գյուղատնտեսության ոլորտի արդյունքային ցուցանիշները.

Ամփոփ նկարագիր	Արդյունքային ցուցանիշ	Թիրախ /տարեկան պլան/	2011թ.տարեկան արդյունքը
Ավելացնել գյուղատնտեսության համախառն արտադրությունը, նվազեցնել ազգաբնակչության աղքատությունը	1. Գյուղատնտեսության համախառն արտադրանքը 2. Գյուղատնտեսության համախառն արտադրանքի տեսակարար կշիռը հանրապետության ծավալում	14.0 մլրդ դրամ 4.4%	14.0 մլրդ դրամ 4.4%
Արդյունք 1. Մարզի հողային և մարդկային ռեսուրսների արդյունավետ	1.1 Օգտագործվող վարելահողերի, խոտհարքների և արոտավայրերի մակերեսը 1.2 Չօգտագործվող վարելահողերի տարածքը	30000հա 11000հա	30000հա 11000հա

ՄՈՆԻՏՈՐԻՆԳԻ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
ՀՀ ՎԱՅՈՑ ԶՈՐԻ ՄԶԾ 2011 ԹՎԱԿԱՆԻ ՏԱՐԵԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՊԼԱՆԻ

օգտագործում:	1.3 Ոռոգելի մշակաբույսերի ցանքատարածությունների մակերեսը 1.4 Գյուղատնտեսության ոլորտում զբաղված աշխատուժի տեսակարար կշիռը	4945 հա 65 %	4945 հա 65%
Արդյունք 2. Գյուղատնտեսական մշակաբույսերի բերքատվության և համախառն արտադրանքի ծավալների բարձրացում	2.1 Կարտոֆիլի համախառն արտադրանքը 2.2 Կարտոֆիլի բերքատվությունը 2.3 Հացահատիկի համախառն արտադրությունը 2.4. Հացահատիկի միջին բերքատվությունը 2.5 Կոշտ կերերի արտադրությունը 2.6 Խաղող 2.7 Պտուղ և հատապտուղ 2.6 Բանջարանոցային մշակաբույսերի ցանքատարածությունները	3000 տոննա 165 g/հա 4500 տոննա 18g/հա 25000տոննա 3500տ 3200տ 435 հա	3092տոննա 170 g/հա 5915տ 23.6 25245 տոննա 4211տ 3337տ 437հա
Արդյունք 3. Ոռոգման համակարգի բարելավում	3.1 Ոռոգվող գյուղատնտեսական նշանակության հողերի մակերեսը 3.2 Մարզում վերականգնված ոռոգման ցանցերի ընդհանուր երկարությունը՝ 3.3 ԶՕԸ-երին ոռոգման աշխատանքների կազմակերպման համար ՀՀ պետությունից հատկացումների չափը	6443հա 30կմ 57 մլն դրամ	6443հա 19.2կմ 86.3 մլն դրամ
Արդյունք 4. Գյուղատնտեսական կենդանիների մթերատվության ավելացում, որակի բարելավում և հիվանդությունների կանխում	4.1 Կաթի արտադրության ծավալները 4.2 Մսի արտադրության ծավալները 4.3 Կաթի իրացման ծավալները 4.4 Մսի իրացման ծավալները 4.5 Բրդի իրացման ծավալները	18.6 հազ.տոննա 5.4 հազ.տոննա 6.2տոննա 3.4 հազ. Տոննա 20.4 տոննա	18.8հազ.տոննա 5.5 հազ.տոննա 6.3տ 3.5 տոննա 20.5 տոննա

**ՄՈՆԻՏՈՐԻՆԳԻ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
ՀՀ ՎԱՅՈՑ ՁՈՐԻ ՄԶԾ 2011 ԹՎԱԿԱՆԻ ՏԱՐԵԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՊԼԱՆԻ**

	4.6 Ձվի իրացման ծավալները, 4.7 Համաճարակների դեմ պատվաստված անասնազլխա-քանակը	12 մլն հատ 34980 գլուխ	12.3 մլն հատ 34986 գլուխ
Արդյունք 5. Գյուղատնտեսության արտադրական ենթակառուցվածքների բարելավում	5.1 Մեծածախ առևտրում ընդգրկված ֆերմերների քանակը 5.2 Սառնարանների տարողունակությունը/ընդամենը՝ 5 սառնարան/ 5.3 Գործարկված կաթի ընդունման և նախնական վերամշակման կետերի տարողունակությունը, 5.4 Ոռոգվող հողերի մակերեսը նախորդ տարվա նկատմամբ՝ աճը 5.6 Հիմնանորոգված անասնաբուժական լաբորատորիաների թիվը	8 ֆերմեր 210 տոննա 2600տ 0% 1	8 ֆերմեր 210 տոննա 2600տ 0.1 0

Համեմատական

«Վայոց ձորի մարզի 2011-2014 թթ. Սոցիալ-տնտեսական զարգացման

ծրագրի գյուղատնտեսության ոլորտի 2011թ. Գնահատված կարիքների և տարեկան աշխատանքային պլանի

Ոլորտը/ֆինանսավորման աղբյուրը	2011թ. կարիքների գնահատման արժեքը ըստ ՄԶԾ-ի հազ.դրամ	2011թ ՏԱՊ-ով նախատեսված իրատեսական բյուջե հազ.դրամ	2011թ.տարեկան կատարված աշխատանքները հազ.դրամ
3.ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆ	1 638 975,0	669 121,9	472500

**ՄՈՆԻՏՈՐԻՆԳԻ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
ՀՀ ՎԱՅՈՑ ԶՈՐԻ ՄԶԾ 2011 ԹՎԱԿԱՆԻ ՏԱՐԵԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՊԼԱՆԻ**

որից՝			
պետական բյուջե	1 638 975,0	669 121,9	472500
դոնորներ			
համայնքային բյուջե			
այլ աղբյուրներով			

5.3 Խնդիրները

Տարեկան աշխատանքային պլանով նախատեսված միջոցառումներից ֆինանսավորման միջոցների պակասի պատճառով չիրականացավ պտղատու այգիների հիմնման և նոր ջրագծի կառուցման աշխատանքները, իսկ տարվա ընթացքում միջին ցուցանիշներից ավելի երկարատև տեղումների քանակությունից զգալիորեն տուժեցին գյուղատնտեսական մշակաբույսերը:

Ոլորտում մարզի առաջնահերթ խնդիրներն են.

- 1) Գյուղատնտեսական տեխնիկայով ապահովվածության ցածր մակարդակը
- 2) Վերամշակող արտադրամասերի ստեղծումը
- 3) Հացահատիկային մշակաբույսերի որակյալ և կոնդիկցիոն սերմերով ապահովվածությունը
- 4) Մարզում սպանդանոցի և համակցված կերերի արտադրամասերի հիմնումը
- 5) Մարզի 18 համայնքներում հակակարկտային համակարգերի տեղադրումը

5.4 Քաղաժ դասերը և հետագա քայլերը

2012թ. պետք է հետևողականորեն շարունակվեն վերոնշյալ խնդիրների լուծմանն ուղղված միջոցառումների իրականացումը, ֆերմերային և գյուղացիական տնտեսությունների կերարտադրության, արհեստական սերմնավորման, կաթնարտադրության խթանման, հացահատիկային կուլտուրաների սերմարտադրության, սորտաթարմացման բնագավառներին, անասնապահության և դաշտավարության զարգացմանն աջակցելու գործընթացները:

6. ԲՆԱՊԱՀՊԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

6.1 Քաղաքականության վերլուծություն

Մարզի բնապահպանական իրավիճակը բարելավելու, շրջակա միջավայրի և բնական ռեսուրսների պահպանության և կառավարման խնդիրները լուծելու նպատակով նախատեսվել է աշխատանքներ տանել հետևյալ ոլորտներում՝

- 1) Անտառային ռեսուրսների արդյունավետ կառավարում
- 2) Կենցաղային աղբի հեռացման և արդյունաբերական վտանգավոր թափոնների կառավարման խնդիրների կառավարում
- 3) Ջրային ռեսուրսների արդյունավետ կառավարում
- 4) Հողերի դեգրադացիայի կանխումը և անապատացմանը նպաստող անտրոպոգեն գործոնների նվազեցումը
- 5) Մարգագետինների և արոտավայրերի բարելավում և արդյունավետ օգտագործում:

Բուսական և կենդանական աշխարհի, բնության հատուկ պահպանվող տարածքների, բուսաբանական այգիների, դենդրոպարկերի, որսի կենդանիների ու որսահանդակների պահպանության, պաշտպանության, կայուն օգտագործման, ինչպես նաև բուսական և կենդանական աշխարհի վերարտադրության ծրագրերի մշակմանը մասնակցելու և միջոցառումների իրականացմանը աջակցելու համար 24.03.2011թ. ՀՀ բնապահպանության նախարարության Բնապահպանական ծրագրերի իրականացման գրասենյակի նախաձեռնությամբ մարզպետարամում կազմակերպվել է խորհրդակցություն < ԳՆԻժԻԿ > նոր ստեղծվող արգելավայրի վերաբերյալ հարակից համայնքների իրազեկվածության ,մարզում Պահպանվող տարածքների տեղեկատվական և կրթական օրինակելի կենտրոնի հիմնադրման , կենտրոնի հիմնման իրավական, կազմակերպչական, տեղակայման, հաստիքային միավորների, ֆինանսավորման , նյութա- տեխնիկական հագեցվածության հարցերի շուրջ ՀՀ բնապահպանության նախարարության, ՀՀ Վայոց ձորի մարզպետարանի և Ծրագիրն իրականացնող կազմակերպությունների միջև համագործակցության ապահովման նպատակով: Տարվա ընթացքում համակարգվել է մարզի տարածքում գործող անտառտնտեսությունում տարվող աշխատանքները՝ անտառների էկոլոգիական, սոցիալական նշանակության բարձրացման, անտառների վիճակի բարելավման, պահպանության, պաշտպանության, ընդլայնված վերարտադրության և արդյունավետ օգտագործման ուղղությամբ: Մշտական ուշադրության կենտրոնում է անտառների հակահրդեհային պահպանության կանխարգելիչ միջոցառումների ծրագրի իրականացման աշխատանքները: Մարզի տարածքում գործող անտառ տնտեսության հաշվեկշռում գտնվող 15065 հա հողատարածքներից անտառածածկ է 7656 հա: Անտառի շարք է փոխադրվել շուրջ 8 հա տնկարք /տոճենի/:

Եղեգնաձոր քաղաքում համայնքների զարգացման երրորդ փուլի ծրագրի շրջանակներում 2010-2011թթ. ձեռք է բերվել 60 աղբաման, իսկ համաֆինանսավորման հաշվին պատրաստվել և տեղադրվել է 50 աղբարկղ: Ջերմուկ և Վայք քաղաքներում սեփական միջոցների հաշվին տեղադրվել է՝ Ջերմուկում 35 աղբաման և 60 աղբարկղ, իսկ

Վայքում համապատասխանաբար 25 աղբաման, 40 աղբարկղ:¹Մարզպետարանի անմիջական մասնակցությամբ հիմնովին կարգի են բերվել Վայք և Եղեգնաձոր քաղաքների աղբավայրերը /հավաքում, փոխադրում, հեռացում, ոչնչացում և թաղում/:

Կանոնակարգված աղբաթափություն իրականացնելու նպատակով Եղեգնաձոր քաղաքի աղբավայրի մուտքը ցանկապատվել է և տեղադրվել է դարպաս, ցանկապատումը կրում է շարունակական բնույթ, ընդունվել է աշխատակից, որի միջոցով կանոնակարգվում և իրականացվում է շուրջօրյա հերթապահություն աղբաթափության գործընթացի նկատմամբ, ինչպես նաև աղբանոցի մաքրված տարածքներում մարզպետարանի աշխատակիցների կողմից տնկված մոտ 350 տնկիների անհրաժեշտ խնամքի աշխատանքները: ՀՀ Վայոց Ձորի մարզպետի կարգադրությամբ մարզում միջպետական և հանրապետական նշանակության ավտոճանապարհներին հարող տարածքներում կուտակված աղբի մաքրման աշխատանքների կազմակերպման նպատակով ստեղծված հանձնաժողովի միջոցով հսկողություն է իրականացվում միջպետական և հանրապետական նշանակության ճանապարհներին հարող տարածքներից աղբի մաքրման աշխատանքների ընթացքի վրա և 15- օրյա պարբերականությամբ այդ մասին տեղեկատվություն է ներկայացվում ՀՀ տարածքային կառավարման նախարարություն: Առաջարկվել է համայնքների ղեկավարներին իրենց վարչական տարածքի սահմաններում երեք ամսվա ընթացքում վերացնել չհսկվող և չարտոնագրված աղբավայրերը, պարբերաբար կատարել սանիտարական մաքրման աշխատանքներ, իրականացնել հսկողություն աղբահանության գործընթացի նկատմամբ: Միաժամանակ կազմել սանիտարական մաքրման սխեմաներ: Իրենց վարչական տարածքի սահմաններում չհսկվող և չարտոնագրված աղբավայրերի վերացում իրականացվել է մարզի Ելփին, Չիվա, Արենի, Արփի, Աղավնաձոր, Գետափ, Շատին, Հերմոն, Ագարակաձոր, Գլաձոր, Մալիշկա, Եղեգնաձոր, Վայք, Զառիթափ, Զեդեա և Սարավան համայնքներում, Երևան-Մեղրի միջպետական մայրուղու հարակից տարածքներում սանիտարական մաքրման աշխատանքներ են իրականացվում համապատասխանաբար Եղեգնաձորի և Վայքի ՃՇՇ-ների կողմից: Աղբավայրերի տեղադրման համար անհրաժեշտ հողատարածքի տրամադրման նպատակով համապատասխան որոշումներ են ընդունվել Հերմոն, Հորբատեղ, Գողթանիկ, Փոռ, Արտավան, Չիվա Հորս, Մարտիրոս, Սալի, Կարմրաշեն և Վարդահովիտ համայնքներում: Աղբավայր ունեն Արենի, Արփի, Աղավնաձոր, Մալիշկա, Հերիեր, Զառիթափ, Ռինդ, Գլաձոր, Վերնաշեն, Ագատեկ գյուղական և երեք՝ Զերմուկ, Եղեգնաձոր և Վայք քաղաքային համայնքները: Թափոնների գոյացման, մշակման ու օգտահանման օբյեկտների և հեռացման վայրերի գրանցամատյանների կազմման ու վարման և անձնագրավորման գործընթացի կազմակերպումը գտնվում է

նախապատրաստական փուլում: Վայք, Ջերմուկ և Եղեգնաձոր քաղաքներում թափոնների մշակում և օգտահանում չի իրականացվում համապատասխան ֆինանսական միջոցների բացակայության պատճառով: Զգալի տեղաշարժ է նկատվում թափոնների (աղբի) վերամշակման գործընթացում՝ հանքային ջրերի և քարերի վերամշակման արտադրամասերում առաջացած թափոնները օգտագործվում են ապակու արտադրության և շինարարության մեջ: Իրենց վարչական տարածքի սահմաններում չհսկվող և չարտոնագրված աղբավայրերի վերացում իրականացվել է մարզի Ելփին, Չիվա, Արենի, Արփի, Աղավնաձոր, Գետափ, Շատին, Հերմոն, Ագարակաձոր, Գլաձոր, Մալիշկա, Եղեգնաձոր, Վայք, Զառիթափ, Զեդեա և Սարավան համայնքներում, Երևան-Մեղրի միջպետական մայրուղու հարակից տարածքներում սանիտարական մաքրման աշխատանքներ են իրականացվում համապատասխանաբար Եղեգնաձորի և Վայքի ՃՇՇ-ների կողմից: Ամառային արոտների ժամանակաշրջանում օրենքով սահմանված կարգով իրականացվող հսկողության արդյունքում պահպանվում են անասունների տեղաշարժը նախանշված ուղիներով, մարգագետիններում և արոտավայրերում թույլ չի տրվում գերարածեցում:

6.3 Խնդիրները

Հայաստանի Հանրապետության շրջակա միջավայրի և բնական ռեսուրսների պահպանության և կառավարման խնդիրները մեծ չափով առկա են նաև Վայոց ձորի մարզում: Դրանք են՝ անտառային ռեսուրսների արդյունավետ կառավարումը, կենցաղային աղբի հեռացման և արդյունաբերական վտանգավոր թափոնների կառավարման խնդիրները, ջրային ռեսուրսների արդյունավետ կառավարումը, օգտագործումը, հողերի դեգրադացիայի կանխումը, անապատացմանը նպաստող անտրոպոգեն գործոնների նվազեցումը, մարգագետինների բարելավումը և արդյունավետ օգտագործումը:

6.4 Քաղաձ դասերը և հետագա քայլերը

Գործող հանքարդյունաբերությանը զուգահեռ իրականացվում է նաև հանքային պաշարների հետազոտություն և գնահատում, որը կարող է մարզի տարածքում փոխել հանքարդյունաբերության աշխարհագրությունը: Հանքարդյունաբերության տեղաշարժը, կլուծի բազմաթիվ ռազմավարական հարցեր, բայց էկոլոգիայի տեսանկյունից լուրջ մտահոգությունների պատճառ է, քանի որ՝ որքան շատանան հանքավայրերը, այնքան կմեծանա շրջակա միջավայրի աղտոտվածությունը, կվտանգվի անտառների ճակատագիրը:

Կարևոր է համայնքների, հասարակության լայն շերտերի մասնակցությունը բնապահպանության հարցերում: Այստեղ համայնքների, հասարակության և պետության փոխհամաձայնեցված, ներդաշնակ գործունեությունը կարող է ապահովվել միայն տեղական ինքնակառավարման մարմինների, հասարակության լայն խավերի, հասարակական կազմակերպությունների ակտիվ ներգրավման միջոցով:

Օրենսդրական բավարար բազա կա /ՀՀ Սահմանադրություն, ՀՀ միջազգային պայմանագրեր, «Տեղեկատվության ազատության մասին» ՀՀ օրենք, ՀՀ օրենսգրքեր և այլն/, հասարակությանը նույնպես այս գործընթացներում ներգրավելու համար և այդ ներգրավվածությունը որոշակի չափով առկա է, սակայն այն բավարար համարել չի կարելի, քանզի ակնկալվում է ավելի մեծ մասնակցություն այս խնդիրներին: Ինչ-որ տեղ հասարակության անբավարար մասնակցությունն այստեղ հենց մարդկանց մի ստվար հատվածի կրավորական դիրքորոշման արդյունք է:

7.ՔԱՂԱՔԱՇԻՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՃԱՆԱՊԱՐՀԱՇԻՆՈՒԹՅՈՒՆ

7.1 Քաղաքաշինություն

7.1.1 Քաղաքականության վերլուծություն

2011 թվականին քաղաքաշինության բնագավառի հիմնախնդիրները կապված են մարզի ուսումնական հաստատությունների կառուցման և հիմնանորոգման, քաղաքացիների բնակարանային խնդիրների լուծման, զոհված /մահացած/ և հաշմանդամ դարձած զինծառայողների /ազատամարտիկների/ ընտանիքների բնակարանային պայմանների բարելավման, մարզի համայնքների կողմից իրականացվող քաղաքաշինական գործունեության վերահսկողության հետ:

7.1.2 Իրականացման առաջընթացը

Ուսումնական հաստատությունների կառուցում և հիմնանորոգում: Ելնելով մարզում կրթության ոլորտի ներկա իրավիճակից՝ կրթության որակի և մատչելիության բարձրացումը դիտվում է որպես այս ոլորտի զարգացման գերակա նպատակ:

2011թ.-ի պետական բյուջեով մարզի կրթական դպրոցների հիմնանորոգման համար նախատեսվել է 426.866 մլն. դրամ, որից 18.0 մլն. դրամը՝ «Մարտիրոսի միջն. դպրոցի շենքի տանիքի հիմնանորոգման» , 12.89 մլն. դրամը՝ «Զիվայի միջն. դպրոցի շենքի տանիքի հիմնանորոգման» համար, Վայքի 1-ին դպրոց՝ 110.0 մլն. դր., Խաչիկի միջն. դպրոց՝ 130.0 մլն. դր., Ելիհնի միջնակարգ դպրոց՝ 40.0 մլն. դր., Քարազլիսի դպրոց՝ 20.526 մլն. դր., Հերիերի դպրոց՝ 67.8 մլն. դր., Սերսի դպրոց՝ 26.54 մլն. դր.:

2011թ.-ի պետական բյուջեի միջոցով՝ մարզի կրթական, մշակութային համակարգի օբյեկտներ հիմնանորոգման և կառուցման համար նախատեսվել 719.5 մլն. դրամ, դպրոցական գույք և լաբորատոր սարքավորումներ՝ 133,3 մլն. դրամ:

2011 թ ՀՀ պետական բյուջեով մարզպետարանի պատվիրատվությամբ կիրականացվել է

1. Հերիերի դպրոցի շենքի հիմնանորոգում 67.8 մլն. Դրամ
2. Սերսի դպրոցի շենքի հիմնանորոգում 26.54 մլն. Դրամ

3. Արենիի մարզադահլիճի վերակառուցում 50.0 մլն. դրամ
4. Մարտիրոսի դպրոցի շենքի տանիքի հիմնանորոգում 18.0 մլն դրամ
5. Չիվայի դպրոցի տանիքի վերանորոգում 14.0 մլն դրամ

Ընդամենը պետ բյուջե 176.34 մլն դրամ

ՀՀ Քաղաքաշինության նախարարության պատվիրատվությամբ

1. Վայք քաղաքի ավագ դպրոցի հիմնանորոգում 110.0 մլն դրամ
2. Ելփինի դպրոցի շենքի հիմնանորոգում 40.0 մլն դրամ
3. Քարագլխի դպրոցի շենքի հիմնանորոգում 20.526 մլն դրամ

Ընդամենը պետ բյուջե- 170.526 մլն դրամ

Հայաստանի սոց ներդրումների հիմնադրամի պատվիրատվությամբ

1. Խաչիկի դպրոցի շենքի հիմնանորոգում 130.0 մլն դրամ

ՀՀ կրթության և գիտության նախարարության պատվիրատվությամբ

1. Եղեգնաձորի քոլեջի հիմնանորոգում 81.5 մլն դրամ

Ընդամենը պետ բյուջե- 558.366 մլն դրամ:

Մշակույթային օբյեկտներից

ՀՀ պետական բյուջեով մարզպետարանի պատվիրատվությամբ.

1. Ջերմուկի քաղաքային գրադարանի հիմնանորոգում- 28.0 մլն դրամ

ՀՀ Քաղաքաշինության նախարարության պատվիրատվությամբ

1. Մարզային գրադարանի հիմնանորոգում – 38.159մլն դրամ
2. Ամաղուի ակումբի հիմնանորոգում – 75.0 մլն դրամ

Ընդամենը պետ բյուջե 113.159 մլն դրամ

ՀՀ մշակույթի նախարարության պատվիրատվությամբ

1. Խաչիկ համայնքի հուշակոթողի հիմնանորոգում – 20.0 մլն դրամ

Ընդամենը պետ բյուջե- 161.159 մլն դրամ

Ըստ առանձին օբյեկտների, տվյալները ներկայացվում են աղյուսակի տեսքով:

Աղյուսակ 7. 2011 թվականին մարզում իրականացված օբյեկտների հիմնանորոգման և կառուցման վերաբերյալ

	Ոլորտը/ֆինանսավորման աղբյուրը	2011թ ՏԱՊ-ով նախատեսված իրատեսական բյուջե	2011թ կատարված աշխատանքները
1	Բազմաբնակարան 14 շենքերի տանիքների հիմնանորոգում (մարզպետարան)	142 000.0	142000.0
2	III – IV կարգի վթարային Շահումյան 15 բազմաբնակարան շենքի ամրացում, պատշգամբների վերակառուցում, տանիքի և մուտքերի հիմնանորոգում (մարզպետարան)	78 000.0	49000.0
3	Բազմաբնակարան շենքի կառուցման շարունակություն(ՀՀ պաշտպանության նախարարություն)	100 000.0	100 000.0
4	<<Արփա- Սևան >>թունելի հիմնանորոգում (Աբու-Դաբիի զարգացման հիմնադրամի աջակցությամբ), (ՀՀ ՏԿՆ ջրային տնտեսության պետական կոմիտե))	2524 123.7	2524123.7
5	ՀՀ պետական եկամուտների կոմիտեի Վայոց ձորի տարածքային վարչական շենքի կառուցում (ՀՀ պետական եկամուտների կոմիտե)	180 000.0	180 000.0

Մ Ո Ն Ի Տ Ո Ր Ի Ն Գ Ի Ե Վ Գ Ն Ա Հ Ա Տ Մ Ա Ն Տ Ա Ր Ե Կ Ա Ն Հ Ա Շ Վ Ե Տ Վ Ո Ի Թ Յ Ո Ի Ն
Հ Հ Վ Ա Յ Ո Ց Ձ Ո Ր Ի Մ Ձ Ծ 2011 Թ Վ Ա Կ Ա Ն Ի Տ Ա Ր Ե Կ Ա Ն Ա Շ Խ Ա Տ Ա Ն Ք Ա Յ Ի Ն Պ Լ Ա Ն Ի

6	Դատարանի շենքի կառուցում (Համաշխարհային բանկի աջակցությամբ), (ՀՀ արդարադատության նախարարություն)	361 374.0	361374.0
7	Ջերմուկի ջրմուղու վարչական շենքի կառուցում (ՀՀ ՏԿՆ ջրային տնտեսության պետական կոմիտե)	30 000.0	30 000.0
8	Հերիերի դպրոցի հիմնանորոգում	67800.0	65918.0
9	Սերսի դպրոցի հիմնանորոգում	26540.0	26226.0
10	Արենիի մարզադպրոցի վերակառուցում	50000.0	50000.0
11	Մարտիրոսի դպրոցի շենքի տանիքի հիմնանորոգում	18000.0	18000.0
12	Չիվայի դպրոցի շենքի տանիքի հիմնանորոգում	14000.0	14000.0
13	Ելփինի դպրոցի հիմնանորոգում	40000.0	40000.0
14	Քարազլխի դպրոցի հիմնանորոգում	20526.0	20526.0
15	Խաչիկի դպրոցի հիմնանորոգում	130000.0	130000.0
16	Եղեգնաձորի քոլեջի հիմնանորոգում	81500.0	81500.0
17	Ջերմուկի քաղաքային գրադարանի հիմնանորոգում	28000.0	28000.0
18	Մարզային գրադարանի հիմնանորոգում	38159.0	38159.0
19	Վայքի I դպրոցի հիմնանորոգում	110000.0	110000.0
20	Ամաղուի ակումբի հիմնանորոգում	75000.0	75000.0
21	Խաչիկ համայնքի հուշակոթողի հիմնանորոգում	20000.0	20000.0
22	Արտավան գյուղի համայնքային կենտրոնի վերակառուցում	13200.0	0

ՄՈՆԻՏՈՐԻՆԳԻ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
ՀՀ ՎԱՅՈՑ ԶՈՐԻ ՄԶԾ 2011 ԹՎԱԿԱՆԻ ՏԱՐԵԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՊԼԱՆԻ

23	Ջերմուկի երիտասարդական կենտրոնի նորոգում	49800.0	0
	Ընդամենը	4 198 022.7	4 103 826.7
Համայնքային բյուջեի միջոցներով			
1	Շենքերի և շինությունների կառուցում/6 համայնքներում/	13767.2	37771.0
2	Շենքերի և շինությունների հիմնանորոգում/14 համայնքներում/	133667.1	47905.0
3	Գեոդեզիական և քարտեզագրական աշխատանք/4 համայնքներում/-	37250.0	20000.0
4	Նախագծահետազոտական ծախսեր/6 համայնքներում	11 842.1	7100.0
5	Ջերմուկի տեղեկատվական կենտրոնի կառուցում-համայնքային միջոցներ	15000.0	15000.0
	Ընդամենը	211 526.4	127 776.0
Այլ աղբյուրներով			
1	Եղեգնաձոր քաղաքի առևտրի կենտրոնի կառուցում/սեփականատեր/	80000.0	0
2	Յունի բանկի մանածյուղի կառուցում/Յունի բանկ/ այլ աղբյուրներ	150000.0	0
	<<Գետնատուն>>ՍՊԸ վարչական շենքի կառուցում	100 000.0	0
3	<<Ջերսան>>ՍՊԸ Ջերմուկում ջրաբուժարանի կառուցում	1 100 000.0	600000.0
4	<<Ջերմուկ Ռեզորդ>>առողջարանային կոմպլեքսի կառուցում-	912 500.0	600 000.0
5	Եղեգնաձոր քաղաքում սեփական առանձնատների կառուցում 8 հատ	64000.0	64000.0
	Ընդամենը պետ. բյուջե	3 306500.3 հազ.	1 264 000.0

ՄՈՆԻՏՈՐԻՆԳԻ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
ՀՀ ՎԱՅՈՑ ՁՈՐԻ ՄԶԾ 2011 ԹՎԱԿԱՆԻ ՏԱՐԵԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՊԼԱՆԻ

	դրամ	հազ.դր.
Ընդհանուր	7 716 049.1	5495602.7

Բնակարանաշինություն և քաղաքաշինական այլ խնդիրներ:

Մարդկային աղքատության հետ առնչվող հիմնախնդիրների վերլուծությունը ցույց է տալիս, որ Վայոց ձորի մարզի մարդկային աղքատության հաղթահարման գերակայություններն առնչվում են նաև բնակչության բնակարանային ապահովման հետ:

Մարզում առկա է 217 4-րդ կարգի վնասվածություն ունեցող անհատական բնակելի տներ:

2011 թվականի 1-ին կիսամյակում չչահագործվող, վերականգնման ենթակա բոլոր անհատական տների համար կազմվել են նախահաշվային փաստաթղթեր, և ֆինանսական միջոցների հատկացման դեպքում կսկսվեն վերականգնման աշխատանքները:

ՀՀ կառավարության պահուստային ֆոնդից համապատասխան ֆինանսական միջոցներ հատկացվելու դեպքում կիրականացվի մարզի բնակավայրերում 5-րդ և 4-րդ աստիճանի վնասվածություն ունեցող անհատական բնակելի տներում ապրող 217 ընտանիքի բնակարանային խնդրի լուծումը:

Համեմատական

ՀՀ Վայոց ձորի մարզի 2011-2014 թթ. սոցիալ-տնտեսական զարգացման

Ծրագրի քաղաքաշինության ոլորտի 2011թ. գնահատված կարիքների և տարեկան աշխատանքային պլանի

Ոլորտը/ֆինանսավորման աղբյուրը	2011թ. կարիքների գնահատման արժեքը ըստ ՄԶԾ-ի	2011թ ՏԱՊ-ով նախատեսված իրատեսական բյուջե	2011թ -ին փաստացի ֆինանսավորումը
5,4ԲԱՂԱՔԱՇԻՆՈՒԹՅՈՒՆ	1 150 970,0	7 716 049.4	5495602.7
<i>որից՝</i>			
<i>պետական բյուջե</i>	<i>1 150 970,0</i>	<i>4 198 022.7</i>	<i>4 103 826.7</i>
<i>դոնորներ</i>			
<i>համայնքային բյուջե</i>		<i>211 526.4</i>	<i>127 776.0</i>
<i>այլ աղբյուրներով</i>		<i>3 306500.3</i>	<i>1 264 000.0</i>

7.1.3 Խնդիրները

Մարզի տարածքում կատարվող քաղաքաշինական աշխատանքների կատարման համար առաջանում են որոշակի դժվարություններ և խնդիրներ՝ մասնավորապես շինարարական աշխատանքները ժամանակին և որակով սկսելու ու կատարելու համար խոչնդոտ է հանդիսանում ֆինանսական միջոցների բացակայությունը կամ այն ժամանակին չտրամադրումը:

7.1.4 Քաղաձ դասերը և հետագա քայլերը

Անհրաժեշտ է բարելավել բնակավայրերի քաղաքաշինական ծրագրային փաստաթղթերի մշակման, հանրակրթական դպրոցների շինարարության և հիմնանորոգման, առողջապահական, մշակութային, մարզական օբյեկտների, բնակֆոնդի և վարչական շենքերի հիմնանորոգման, բնակարանաշինության, բարեկարգման, բազմաբնակարան շենքերի կառավարման գործընթացները:

7.2 Ճանապարհաշինություն

7.2.1 Քաղաքականության վերլուծություն

Ճանապարհաշինության ոլորտում իրականացվող քաղաքականությունը ուղղված է առկա ճանապարհային ցանցի հիմնանորոգմանը, վերականգմանը ու պահպանմանը:

2011 թ. ՄԶԾ աշխատանքային պլանով նախատեսվել են

- ա/ միջպետական և հանրապետական նշանակության ճանապարհների նորոգում
- բ/ միջպետական և հանրապետական նշանակության ճանապարհների ձմեռային, ընթացիկ պահպանության և շահագործման աշխատանքներ
- գ/ մարզային նշանակության ճանապարհների ձմեռային, ընթացիկ պահպանության և շահագործման աշխատանքներ

Վերոհիշյալ աշխատանքներն իրականացնելու համար հիմնանորոգման ժամանակ կատարվելու է ինչպես փոսային նորոգում, այնպես էլ միաշերտ ասֆալտբետոնյա ծածկի կառուցման աշխատանքներ, իսկ վերանորոգման, և սպարկման ժամանակ՝ նաև կոպճապատման և հողային հարթեցման աշխատանքներ

7.2.2 Իրականացման առաջընթացը

Աղյուսակ 8 Ճանապարհաշինության ոլորտի 2011թ. բյուջե

h/ h	Միջոցառման անվանումը	Հիմնանորոգման ենթակա ճանապարհներ	
		Նախատեսված տարեկան	Փաստացի մեկ տարի

ՄՈՆԻՏՈՐԻՆԳԻ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
ՀՀ ՎԱՅՈՑ ՁՈՐԻ ՄԶԾ 2011 ԹՎԱԿԱՆԻ ՏԱՐԵԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՊԼԱՆԻ

		գումար /մլն դրամ/	Երկարու թյուն /կմ/	գումար /մլն դրամ/	Երկարու թյուն /կմ/
1	Միջպետական և հանրապետական նշանակության ճանապարհների նորոգում	619.1	3.8	-	-
2	Մարզային նշանակության ճանապարհների նորոգում	669.070	3.8	615.8	4.141
3	Համայնքային նշանակության ճանապարհների նորոգում	50.0	0,445	50.0	0.445
4	Միջպետական և հանրապետական նշանակության ճանապարհների ընթացիկ և ձմեռային պահպանություն	297.0	190.98/23 6	103.3/ 53.7	190.98/23 6
5	Մարզային նշանակության ճանապարհների ընթացիկ և ձմեռային պահպանություն	65.422	27.1/118.7	8.168/ 43.0	27.1/118.7

Աղյուսակում համարիչը ցույց է տալիս ընթացիկ պահպանությունը /ամառային սպասարկում/, իսկ հայտարարը ձմեռային պահպանությունը:

ՀՀ 2011թ. պետական բյուջեով միջպետական և հանրապետական նշանակության ավտոճանապարհների ձմեռային, ընթացիկ պահպանության և շահագործման աշխատանքների իրականացման համար նախատեսվել էր 297 մլն դրամ գումար: Նշված ծրագրի շրջանակներում ՀՀ տրանսպորտի և կապի նախարարության պատվիրատվությամբ իրականացվել է 236 կմ ճանապարհների ձմեռային պահպանության աշխատանքներ 68.3 մլն դրամ արժեքով և նույն նշանակության 190.98 կմ ավտոճանապարհների ընթացիկ պահպանության և շահագործման աշխատանքներ՝ 228.7 մլն դրամ արժեքով:

ՀՀ 2011թ. պետական բյուջեով ՀՀ Վայոց ձորի մարզի մարզային նշանակության ավտոճանապարհների ձմեռային, ընթացիկ պահպանության և շահագործման աշխատանքների համար նախատեսվել էր 65.422 մլն. դրամ գումար: Նշված ծրագրի շրջանակներում ՀՀ Վայոց ձորի մարզպետարանի պատվիրատվությամբ իրականացվել է 118.7 կմ՝ 45.0 մլն դրամ արժեքով ձմեռային պահպանության աշխատանքներ և նույն նշանակության 27.1 կմ ավտոճանապարհների ընթացիկ պահպանության և շահագործման աշխատանքներ՝ 20.422 մլն դրամ արժեքով:

ՀՀ 2011թ. պետական բյուջեի ֆինանսավորմամբ ՀՀ Վայոց ձորի մարզում հիմնանորոգվել է.

1. Երևան – Երասխ – Գորիս – Մեղրի – Իրանի սահման միջպետական նշանակության ավտոճանապարհի կմ 97+220 – կմ 97+280 սողանքային տեղամասի վերանորոգում - 93.2 մլն. դրամ:
2. Երևան – Երասխ – Գորիս – Մեղրի – Իրանի սահման միջպետական նշանակության ավտոճանապարհի 115կմ-ում փլվածքային տեղամասի վերականգնում - 25.6 մլն. դրամ
3. Երևան – Երասխ – Գորիս – Մեղրի – Իրանի սահման միջպետական նշանակության ավտոճանապարհի 119կմ-ում փլվածքային տեղամասի վերականգնում - 43.4 մլն. դրամ
4. Երևան – Երասխ – Գորիս – Մեղրի – Իրանի սահման միջպետական նշանակության ավտոճանապարհի 121.5կմ-ում Գետափի կամրջի վերանորոգում - 56.9 մլն. դրամ
5. Մ-10 – Հորս ավտոճանապարհի 2.8 կմ հատվածի հիմնանորոգում - 420.5մլն. դրամ
6. Մ-10 – Շատին – Գողթանիկ ավտոճանապարհի 1-ին կմ-ում փլուզված հատվածի վերականգնում - 118.4 մլն. դրամ
7. Մ-10 – Քարագլուխ ավտոճանապարհի հիմնանորոգում – 145.2 մլն. դրամ
8. Եղեգնաձոր քաղաքի Նարեկացու փողոցի բարեկարգում 0.245կմ 35.5մլն. դրամ
9. Վայք քաղաքի Իսրայել Օրու փողոցի բարեկարգում 0.2կմ 14.5մլն. դրամ
10. Եղեգնաձոր քաղաքի Գևորգյան փողոցի վերանորոգում, ասֆալտապատում 49.8մլն. դրամ

2011թ. իրականացված քաղաքականության արդյունքում ս/թ դեկտեմբերի 30-ի դրությամբ արձանագրվել է որոշակի ձեռքբերումներ՝ այն է վերանորոգվել է ավելի քան 6.8 կմ տարբեր նշանակության ավտոճանապարհներ, ինչպես նաև ինժեներական կառույց:

Ս/թ հունվարի 1-ից մինչև դեկտեմբերի 30-ը ընկած ժամանակահատվածում ձմեռային պահպանություն է իրականացվել 236 կմ միջպետական և հանրապետական նշանակության ավտոճանապարհների վրա: Այդ ժամանակահատվածում բոլոր ճանապարհները երթևեկելի են եղել: Ս/թ հունվարի 1-ից մինչև ապրիլի 1-ը ընկած ժամանակահատվածում ձմեռային պահպանություն է իրականացվել 118.7 կմ մարզային և համայնքային նշանակության ավտոճանապարհների վրա:

Աղյուսակ 9 Ճանապարհաշինության ոլորտի արդյունքային ցուցանիշները

Արդյունք	Արդյունքային ցուցանիշ	Թիրախ	Փաստացի
Ճանապարհները մարզում բարելավվել են	1.1 Նորոգված միջպետական և հանրապետական նշանակության ճանապարհների երկարությունը /կմ/	3.8	-
	1.2 Նորոգված մարզային նշանակության ճանապարհների երկարությունը /կմ/	3.8	3.8
	1.3 Նորոգված համայնքային նշանակության ճանապարհների երկարությունը	0.445	-
	1.4 Ընթացիկ և ձմեռային պահպանության ենթակա միջպետական և հանրապետական նշանակության ճանապարհների երկարությունը	190.98/236	190.98/236
	1.5 Ընթացիկ և ձմեռային պահպանության ենթակա մարզային նշանակության ճանապարհների երկարությունը	27.1/118.7	27.1/118.7

Ծանոթություն. Աղյուսակում արտացոլված փաստացի կատարված շինարարական աշխատանքները ամբողջությամբ ավարտվել են տարեվերջին: Պահպանման, շահագործման և ձմեռային պահպանության աշխատանքները շարունակական են եղել, այն ավարտվել է տարեվերջին: Համարիչը ցույց է տալիս ընթացիկ պահպանման /ամառային սպասարկում/ ծավալները, իսկ հայտարարը ձմեռային պահպանության ծավալները:

Ս/թ ապրիլի 1-ից սկսած կատարվել են միջպետական և հանրապետական նշանակության 190.98 կմ ավտոճանապարհների պահպանման և շահագործման աշխատանքներ: Աշխատանքները ավարտվել են ս/թ նոյեմբերի 15-ին:

Ս/թ ապրիլի 15-ից սկսած կատարվել են նաև մարզային նշանակության 27.1 կմ ավտոճանապարհների պահպանման և շահագործման աշխատանքներ: 27.1 կմ ճանապարհները ամբողջությամբ գտնվում են երթևեկելի վիճակում: Աշխատանքները ավարտվել է ս/թ նոյեմբերի 15-ին:

Համեմատական

ՀՀ Վայոց ձորի մարզի 2011-2014 թթ. սոցիալ-տնտեսական զարգացման

ծրագրի ճանապարհաշինության ոլորտի 2011թ. գնահատված կարիքների և տարեկան աշխատանքային պլանի

Ոլորտը/Ֆինանսավորման աղբյուրը	2011թ. կարիքների գնահատման արժեքը ըստ ՄԶԾ-ի	2011թ. ՏԱՊ-ով նախատեսված իրատեսական բյուջե	Ֆինանսավորման չափը 30.12.2011թ դրությամբ
5.1. ՃԱՆԱՊԱՐՀԱՇԻՆՈՒԹՅՈՒՆ	1 225 104,1	669 070,0	1 003 000.0
որից՝			
պետական բյուջե	1 225 104,1	669 070.0	1 003 000.0
դոնորներ			
համայնքային բյուջե			
այլ աղբյուրներով			

7.2.3 Խնդիրները

Մարզի տարածքում կատարվող ճանապարհաշինական աշխատանքների կատարման ժամանակ առաջանում են որոշակի դժվարություններ և խնդիրներ՝ մասնավորապես եղանակային անբարենպաստ պայմանները /շինարարական աշխատանքների սկսմանը զուգահեռ /ապրիլ, մայիս, հունիս ամիսներին/ բավականին երկար ժամանակով սկսվեցին անձրևային եղանակներ, ինչը խոչնդոտ հանդիսացավ աշխատանքների ժամանակին և որակով կատարմանը:

7.2.4 Քաղած դասերը և հետագա քայլերը

Անհրաժեշտ է ապահովել տարվա բոլոր եղանակներին տրանսպորտային միջոցների հուսալի և անխափան երթևեկությունը, մարզային նշանակության ճանապարհների երկարակեցությունը, շահագործումը և պահպանումը, համայնքների և

մարզկենտրոնի միջև մշտական տրանսպորտային կապը, ինչպես նաև հեռավոր գյուղական համայնքների բնակչության մոտ նկատվող արտահոսքի միտումը:

Անհրաժեշտ է բարելավել ճանապարհաշինական փաստաթղթերի մշակման, մարզային ենթակառուցվածքի ճանապարհների շինարարության և հիմնանորոգման կառավարման գործընթացները:

8.2 Ջրամատակարարում և ջրահեռացում

8.2.1 Քաղաքականության վերլուծություն

Այս ոլորտի քաղաքականությունը հիմնականում ուղղված է բնակչությանը հասանելի, մատչելի և որակյալ խմելու ջուր մատակարարելու խնդրին, որն ուղղակիորեն կնպաստի մարզի բնակչության աղքատության նվազեցմանը:

Ոլորտում անհրաժեշտ են զգալի ներդրումներ՝ ներառյալ ջրամատակարարման առկա համակարգերի պահպանման և վերականգնման, ոլորտում գործող ընկերությունների կառավարման արդյունավետության բարձրացման, ինչպես նաև ջրամատակարարման համակարգերի արդիականացման համար անհրաժեշտ ֆինանսավորումը:

ԿԶԾ-ն կարևորում է խմելու ջրի մատչելիության և հասանելիության, ինչպես նաև ջրի որակի խնդիրները, որոնք էապես ազդում են բնակչության կենսամակարդակի վրա: Մարզի 3 քաղաքային և 41 գյուղական համայնքներից միայն 3 քաղաքային (Եղեգնաձոր, Վայք, Ջերմուկ) և 3 գյուղական (Գետափ, Շատին, Արտաբույնք)/վերջին երկուսը մասնակի/ համայնքներն են խմելու ջուրը ստանում կենտրոնացված ջրամատակարարման համակարգերից, որտեղ սահմանված կարգով կատարվում է ջրի վարակազերծում: Մյուս բնակավայրերի, հատկապես գյուղական բնակավայրերի ջրամատակարարման և ջրահեռացման ցանցերը հանդիսանում են համայնքային սեփականություն և գտնվում են անբարվոք ու մաշված վիճակում, ինչը լուրջ խնդիրներ է առաջացնում բնակչությանը ստանդարտներին համապատասխան որակյալ ջրամատակարարման հարցում: Գլխամասային կառույցներից շատերը չունեն սանիտարական պահպանման գոտիներ, բնակչությանը տրվող ջուրը հիմնականում չի վարակազերծվում:

8.2.2 Իրականացման առաջընթացը

Գետափ գյուղի խմելու ջրի բախշիչ ցանցի հիմնանորոգման և անհատական ջրաչափական հանգույցների շինարարության համար ՀՀ 2011 թվականի Ասիական զարգացման բանկի միջոցներով նախատեսված է 50.0 մլն դրամի շինմոնտաժային աշխատանքներ: Աշխատանքները ավարտված են:

Նոր Ազնաբերդ գյուղի խմելու ջրի բախշիչ ցանցի հիմնանորոգման և 2 նոր կապտաժի կառուցման համար ՀՀ 2011 թվականին Ասիական զարգացման բանկի միջոցներով նախատեսված է 5.0 մլն դրամի շինմոնտաժային աշխատանքներ: Աշխատանքները ավարտված են:

Մալիշկայի գյուղի խմելու ջրի բախշիչ ցանցի հիմնանորոգման և անհատական ջրաչափական հանգույցների, քլորակայանի և պոմպակայանի շինարարության համար ՀՀ 2011 թվականի Ասիական զարգացման բանկի միջոցներով նախատեսված է 110.0 մլն դրամի շինմոնտաժային աշխատանքներ: Աշխատանքները ավարտված են:

Շատին գյուղի խմելու ջրի բախշիչ ցանցի հիմնանորոգման և անհատական ջրաչափական հանգույցների շինարարության համար ՀՀ 2011 թվականի Ասիական զարգացման բանկի միջոցներով նախատեսված է 10.0 մլն դրամի շինմոնտաժային աշխատանքներ: Աշխատանքները ավարտված են:

Ջերմուկ քաղաքի կոյուղու ցանցի 3.3կմ վերանորոգում, կոյուղու ցանցի և կեղտաջրերի մաքրման կայանի կառուցման համար ՀՀ 2011 թվականի Ասիական զարգացման բանկի միջոցներով նախատեսված է 240.0 մլն. դրամի շինմոնտաժային աշխատանքներ: Աշխատանքները ավարտված են:

ՀՀ կառավարության 29.09.2011թ. N 1436-ն որոշմամբ ՀՀ պետ . բյուջեով հրատապ ծրագրի 2-րդ փուլի շրջանակներում իրականացվում են`

Թառաթումբ գյուղի խմելու ջրի ներքին ցանցի հիմնանորոգում և ՕԿՋ-ների կառուցում -15.0մլն.դրամ: Աշխատանքները ընթացքի մեջ են:

Բարձրունի գյուղի խմելու ջրի ներքին ցանցի հիմնանորոգում-12.0 մլն.դրամ: Աշխատանքները ընթացքի մեջ են:

Խնձորուտ գյուղի խմելու ջրի ներքին և արտաքին ցանցի հիմնանորոգում-23.0 մլն.դրամ: Աշխատանքները ընթացքի մեջ են:

Ազատեկ գյուղի խմելու ջրի ներքին ցանցի հիմնանորոգում-20.0 մլն.դրամ: Աշխատանքները ընթացքի մեջ են:

Սերս գյուղի խմելու ջրի արտաքին ցանցի հիմնանորոգում-12.0 մլն.դրամ: Աշխատանքները ընթացքի մեջ են:

Ռինդ գյուղի կոյուղագծի կառուցում - 25.0 մլն. դրամ: Կատարվել է 1.8 մլն.դրամի շինարարական աշխատանքներ: Աշխատանքները ընթացքի մեջ են:

7.3.2 Իրականացման առաջընթաց
Ասիական զարգացման բանկի միջոցների հաշվին 2011թ -ին իրականացվել է

Ոլորտը/Ֆինանսավորման աղբյուրը	2011թ ՏԱՊ-ով նախատեսված իրատեսական բյուջե	2011թ -ին կատարված աշխատանքները
1. Մալիշկայի խմելու ջրի ներքին ցանցի վերանորոգում	110 000, 0 հազ. դրամ	110 000, 0 հազ. դրամ
2. Գետափի խմելու ջրի ներքին ցանցի նորոգում	50 000, 0 հազ. դրամ	50 000, 0 հազ. դրամ
3 Գոմք խմելու ջրի ներքին ցանցի նորոգում	5 000.0 հազ.դրամ	0

ՄՈՆԻՏՈՐԻՆԳԻ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
ՀՀ ՎԱՅՈՑ ՁՈՐԻ ՄԶԾ 2011 ԹՎԱԿԱՆԻ ՏԱՐԵԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՊԼԱՆԻ

4	Շատինի խմելու ջրի ներքին ցանցի նորոգում	10 000, 0 հազ. դրամ	10 000, 0 հազ. դրամ
5	Նոր Ազնաբերդի խմելու ջրի ներքին ցանցի նորոգում	5 000, 0 հազ. դրամ	5000,0 հազ. դրամ
6	Ջերմուկ քաղաքի կոյուղու ցանցի 3.3 կմ վերանորոգում , կոյուղու ցանցի և կեղտաջրերի մաքրման կայանի կառուցում	240 000 ,0 հազ. դրամ	240 000 ,0 հազ. դրամ
<u>ԸՆԴԱՄԵՆԸ</u>		<u>420 000 ,0 հազ. դրամ</u>	<u>415 000 ,0 հազ. դրամ</u>

ՀՀ պետական բյուջեի միջոցների հաշվին 2011թ -ին կիրականացվել է

Ոլորտը/ֆինանսավորման աղբյուրը	2011թ ՏԱՊ-ով նախատեսված իրատեսական բյուջե	2011թ -ին կատարված աշխատանքները
1. Թառաթումբ գյուղի խմելու ջրի ներքին ցանցի հիմնանորոգում և ՕԿՋ-ների կառուցում	15 000, 0 հազ. դրամ	0 հազ. դրամ
2. Բարձրունի գյուղի խմելու ջրի ներքին ցանցի հիմնանորոգում	12 000, 0 հազ. դրամ	0 հազ. դրամ
3. Խնձորուտ գյուղի խմելու ջրի ներքին և արտաքին ցանցի հիմնանորոգում	23 000, 0 հազ. դրամ	0 հազ. դրամ
4. Ազատեկ գյուղի խմելու ջրի ներքին ցանցի հիմնանորոգում	20 000, 0 հազ. դրամ	0 հազ. դրամ
5. Սերս գյուղի խմելու ջրի արտաքին ցանցի հիմնանորոգում	12000 ,0 հազ. դրամ	0 հազ. դրամ
6. Ռինդ գյուղի կոյուղագծի կառուցում	25000.0 հազ.դրամ	1800.0 հազ.դրամ
<u>ԸՆԴԱՄԵՆԸ</u>	<u>107000,0 հազ. դրամ</u>	<u>1800.0 հազ.դրամ</u>

1 .Գյուղական համայնքներում խմելու ջրի արտաքին ցանցերը 90% հիմնանորոգված են, իսկ ներքին ցանցերը հիմնականում գտնվում են ֆիզիկապես մաշված վիճակում, որը պատճառ է դառնում ջրի կորստի և որակական հատկանիշների վատթարացմանը :

1. Հրատապ խնդիր է 2 քաղաքներում (Եղեգնաձոր, Վայք) կոյուղու մաքրման կայանների (կոլեկտորի) կառուցումը :

Համեմատական

ՀՀ Վայոց ձորի մարզի 2011-2014 թթ. սոցիալ-տնտեսական զարգացման

Ծրագրի ջրամատակարարման, ջրահեռացման ոլորտի 2011թ. գնահատված կարիքների և տարեկան աշխատանքային պլանի

Ոլորտը/ֆինանսավորման աղբյուրը	2011թ. կարիքների գնահատման արժեքը ըստ ՄԶԾ-ի, մլն.դր	2011թ ՏԱՊ-ով նախատեսված իրատեսական բյուջե, մլն.դր	ֆինանսավորման չափը 2011թ դրությամբ, մլն. դր
5.2.ԽՄԵԼՈՒ ՋՐԱՄԱՏԱԿԱՐԱՐՈՒՄ ԵՎ ՋՐԱՀԵՌԱՅՈՒՄ	181 000,0	527,0	416.8
որից՝			
պետական բյուջե	181 000,0	527,0	416.8
դոնորներ			
համայնքային բյուջե			
այլ աղբյուրներով			

8.2.3 Խնդիրները

Մարզի համայնքների խմելու ջրի մատակարարման և ջրահեռացման ցանցերի հիմնական մասը ունեն 30-40 տարվա հնություն, խարխլված են և ենթակա են

հիմնանորոգման: Պետբյուջեի և այլ ներդրողների սուղ միջոցները բավարար չեն հիմնախնդիրները կարգավորելու համար, մինչդեռ ՀՀ պետական բյուջեով այդ նպատակով ֆինանսական միջոցներ չեն նախատեսվում:

8.2.4 Քաղած դասերը և հետագա քայլերը

Գյուղական բնակավայրերի ջրամատակարարման և ջրահեռացման ցանցերը հանդիսանում են համայնքային սեփականություն և գտնվում են խիստ անբարվոք ու մաշված վիճակում, ինչը լուրջ խնդիրներ է առաջացնում բնակչությանը ստանդարտներին համապատասխան որակյալ ջրամատակարարման հարցում: Գլխամասային կառույցները հիմնականում չունեն սանիտարական պահպանման գոտիներ, բնակչությանը տրվող ջուրը հիմնականում չի վարակազերծվում:

Հետագա ծրագրերում պետք է հաշվի առնվեն մարզի զարգացման ծրագրով նախատեսված առաջնահերթությունները:

8.3 Գազամատակարարում

8.3.1 Քաղաքականության վերլուծություն

Գազիֆիկացումը մարզի զարգացման կարևոր նախապայմաններից մեկն է: Երկարատև ձեռնարկներ և այլ ընտրանքային էներգիայի աղբյուրների բացակայությունը ընդգծում են բնական գազի մատակարարման հրատապությունը համայնքների համար: Միաժամանակ գազի առկայությունը յուրաքանչյուր տնային տնտեսությունում հնարավորություն կտա տնտեսել տարեկան շուրջ 5-6 խ.մ. վառելիքայտ, որն իր հերթին նշանակում է շրջակա միջավայրի էկոհամակարգի բարելավում:

Համայնքներում գերակայություն է համարվում գազամատակարարման ցանցի կառուցումը:

8.3.2 Իրականացման առաջընթացը

2011 թվականի ընթացքում շարունակվել են մարզի բնակավայրերի գազիֆիկացման ուղղությամբ տարվող աշխատանքները: Ավարտվել են Արփի, Աղավնաձոր համայնքների գազիֆիկացման աշխատանքները: Տարվա ընթացքում <<Այոուսգազարդ> ՓԲԸ-ի կողմից բաժանորդների թիվը ավելացվել է 96-ով, որից 43 -ը բազմաբնակարան շենքերի բնակարաններ են, իսկ 53-ը՝ անհատական տներ: Անվտանգության ապահովման նպատակով բնակարաններում տեղադրվել է 6898 հատ անվտանգության ազդանշանիչ ինքնաշխատ համակարգ, որից 2948-ը առանձնատներում, իսկ 3950-ը՝ բազմաբնակարան շենքերում:

Մարզում 2011թ. կապիտալ ներդրումները կազմում են՝ **715 580.0 հազ. դրամ**

այդ թվում՝ ՀՀ պետ. բյուջեով (ԻՖԱԴ-ի միջոցով)

N Համայնքի անվանումը

2011թ-ին

կատարած

ՄՈՆԻՏՈՐԻՆԳԻ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
ՀՀ ՎԱՅՈՑ ՁՈՐԻ ՄԶԾ 2011 ԹՎԱԿԱՆԻ ՏԱՐԵԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՊԼԱՆԻ

		աշխատանքները	
1	Գետափ համայնքի գազիֆիկացման աշխատանքներ	200 000.0	0
2	Ելփին համայնքի գազիֆիկացման աշխատանքներ	40 000.0	0
3	Արենի համայնքի գազիֆիկացման աշխատանքներ	40 000.0	0
4	Մալիշկա համայնքի գազիֆիկացման աշխատանքներ	200 000.0	0
5	Խաչիկ համայնքի գազիֆիկացման աշխատանքներ	40 000.0	0
6	Շատին համայնքի գազիֆիկացման աշխատանքներ	40 000.0	0
7	Աղավնաձոր և Արփի համայնքների գազիֆիկացման աշխատանքներ	155580.0	155 580.0
	Ընդամենը պետ. բյուջե	715 580.0 հազ. դրամ	155 580.0 հազ.դրամ

Համեմատական

ՀՀ Վայոց ձորի մարզի 2011-2014 թթ. սոցիալ-տնտեսական զարգացման

ծրագրի գազաֆիկացման ոլորտի 2011թ. գնահատված կարիքների և տարեկան աշխատանքային պլանի

**ՄՈՆԻՏՈՐԻՆԳԻ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
ՀՀ ՎԱՅՈՑ ՁՈՐԻ ՄԶԾ 2011 ԹՎԱԿԱՆԻ ՏԱՐԵԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՊԼԱՆԻ**

Ոլորտը/ֆինանսավորման աղբյուրը	2011թ. կարիքների գնահատման արժեքը ըստ ՄԶԾ-ի	2011թ ՏԱՊ-ով նախատեսված իրատեսական բյուջե	Ծրագրով նախատեսված ֆինանսական միջոցների տարբերությունը /ճեղքվածք/	2011թ-ին կատարված աշխատանքները
5.3. ԳԱԶԱՖԻԿԱՅՈՒՄ	458 000,0	715 580.0	257580,0	155 580.0
<i>որից՝</i>				
<i>պետական բյուջե</i>	<i>458 000,0</i>	<i>715 580.0</i>	<i>257580,0</i>	<i>155 580.0</i>
<i>դոնորներ</i>				
<i>համայնքային բյուջե</i>				
<i>այլ աղբյուրներով</i>				

8.3.3 Խնդիրները

<<Հայրուսգազարդ>> ՓԲԸ-ի ներդրումները բավարար չեն ապահովելու նույնիսկ հիմնական գազատարին համեմատաբար մոտ գտնվող համայնքների գազիֆիկացման համար:

8.3.4 Քաղած դասերը և հետագա քայլերը

Գազամատակարարման ոլորտում իրականացվելիք ներդրումային քաղաքականությունը պետք է ուղղված լինի գազամատակարարման հասանելիության աստիճանի բարձրացմանը: Անհրաժեշտ է գազիֆիկացման աշխատանքներ իրականացնել ինչպես քաղաքային, այնպես էլ գյուղական և հատկապես սահմանամերձ ու բարձր լեռնային բնակավայրերում, ինչի շնորհիվ կկանխվի բնակչության արտահոսքը և նպաստավոր սոցիալական պայմաններ կստեղծվեն գյուղերի հետագա զարգացման համար:

8. ՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ, ՏԵՂԱԿԱՆ ԻՆՔՆԱԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ ԵՎ ՔԱՂԱՔԱՅԻԱԿԱՆ ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

8.1 Տարածքային կառավարում

8.1.1 Քաղաքականության վերլուծություն

Հայաստանի մարզերում ներդրված տարածքային կառավարման համակարգը գործում է արդյունավետությամբ, սակայն շարունակական կատարելագործման կարիք

ունի: Դեռևս 2009 թվականից շրջանառության մեջ է ՀՀ Նախագահի 1997 թվականի մայիսի 6-ի «Հայաստանի Հանրապետության մարզերում պետական կառավարման մասին» ՆՀ-728 հրամանագրում փոփոխություններ կատարելու մասին ՀՀ Նախագահի հրամանագրի նախագիծը, որը ներկայացվել է մարզպետարաններին և որի վերաբերյալ Վայոց ձորի մարզպետարանի կողմից նույնպես ներկայացվել են առաջարկություններ:

ՀՀ կառավարության 2002 թվականի սեպտեմբերի 19-ի N1794 որոշմամբ հաստատված ՀՀ Վայոց ձորի մարզպետարանի կազմակերպական կառուցվածքը ՀՀ կառավարության 2009 թվականի ապրիլի 2-ի N329-Ն որոշմամբ ենթարկվեց փոփոխությունների: Մարզպետարանի կառավարման նոր կազմակերպական կառուցվածքը հնարավորություն է տալիս հիմնականում լուծելու առկա հիմնախնդիրները և արդյունավետ կերպով իրականացնելու մարզպետի լիազորությունները: Հետագայում այս փոփոխությունների դինամիկան կարող է շարունակվել, քանի որ համակարգը պետք է հարմարեցվի գոյություն ունեցող զարգացումներին: Հայաստանի տարածքային կառավարման էլեկտրոնային համակարգի ներդրման արդյունքում Վայոց ձորի մարզն ինտերնետում ներկայացված է պաշտոնական էջով (<http://vdzor.gov.am>): Դա հնարավորություն է տալիս հրապարակային դարձնել տարածքային կառավարման մարմինների գործունեությունը՝ ապահովելով անհրաժեշտ տեղեկատվություն: Էլեկտրոնային կառավարման բնագավառում Վայոց ձորի մարզպետարանում որոշակի քայլեր արդեն արվել են: Առկա է տվյալների բավարար բազա, որը սակայն կարիք ունի համակարգման, տվյալների թարմացման, ինչպես նաև դրանից օգտվելու մեխանիզմների մշակման: ՀՀ կառավարության 2009 թվականի հունվարի 15-ի N40-Ն որոշմամբ հաստատված ՀՀ կառավարության 2009 թվականի գերակա խնդիրների ծրագրով գերակա խնդիր է համարվել նաև ժամանակակից տեղեկատվական տեխնոլոգիաների ներդրումը ՀՀ տարածքային կառավարման և տեղական ինքնակառավարման մարմիններում, որի լուծման քայլ է հանդիսանում էլեկտրոնային փաստաթղթաշարժի «Mulberry» համակարգի ներդրումը ՀՀ մարզպետարաններում: Mulberry համակարգը 2009 թվականի դեկտեմբերին վերջնականապես ներդրվել է մարզպետարանում:

8.1.2 Իրականացման առաջընթացը

Վայոց ձորի մարզում 2011 թվականի ընթացքում շարունակվել են տարածքային կառավարման և տեղական ինքնակառավարման համակարգերի կատարելագործման, ինչպես նաև քաղաքացիական հասարակության հիմքերի ամրապնդմանն ուղղված միջոցառումները:

Տարածքային կառավարման բնագավառում 2011 թվականի ընթացքում Վայոց ձորի մարզում իրագործվել է հետևյալը.

- 1) Մարզպետին օրենսդրությամբ վերապահված լիազորությունների շրջանակներում ֆինանսների, քաղաքաշինության, բնակարանային և կոմունալ տնտեսության, տրանսպորտի և ճանապարհաշինության, գյուղատնտեսության և

հողօգտագործման, կրթության, առողջապահության, սոցիալական ապահովության, մշակույթի և սպորտի, բնության և շրջակա միջավայրի պահպանության բնագավառներում ՀՀ կառավարության տարածքային քաղաքականության իրականացում, ոստիկանության և ազգային անվտանգության, պաշտպանության, կապի, էներգետիկայի, հարկային, արտակարգ իրավիճակների և քաղաքացիական պաշտպանության ու այլ ոլորտներում հանրապետական գործադիր մարմինների տարածքային ծառայությունների գործունեության համակարգում:

- 2) Վայոց ձորի մարզպետարանի, հանրապետական գործադիր մարմինների տարածքային ստորաբաժանումների, ՏԻՄ-երի, ինչպես նաև ոչ պետական հատվածի փոխհարաբերությունների շարունակական կատարելագործմանն ուղղված միջոցառումների իրականացում:
- 3) Մարզպետարանի կողմից ՏԻՄ-երին տրամադրվող մեթոդաբանական օգնության, դրա տրամադրման մեխանիզմների հստակեցում և դրանց արդյունավետության բարձրացում:
- 4) Մարզային զարգացման գործընթացներում Վայոց ձորի մարզի խորհրդի դերը բարձրացնելուն ուղղված միջոցառումներ:
- 5) Մարզպետարանի աշխատակազմի կարողությունների որոշակի հզորացում:

2011 թվականի ընթացքում աճել է մարզպետարանի՝ համակարգիչներով և ժամանակակից կապի միջոցներով հագեցվածության մակարդակը:

Մարզպետարանի աշխատակազմի ստորաբաժանումների ներքին կառուցվածքի և մասնագետների միջև գործառույթների բաշխման սկզբունքների նույնականությունն ու միասնականությունն ապահովելու նպատակով համապատասխան փոփոխություններ են կատարվել աշխատակազմի առանձին ստորաբաժանումների քաղաքացիական ծառայողների պաշտոնների անձնագրերում: Ընթացել է մարզպետարանի քաղաքացիական ծառայության թափուր պաշտոնների համալրման գործընթացը: Հաշվետու ժամանակաշրջանում իրականացվել է քաղաքացիական ծառայողների վերապատրաստում և ատեստավորում:

- 6) Մարզպետարանի ֆունկցիոնալ գործունեության ապահովման տեսանկյունից կարևոր, ներքին փաստաթղթաշրջանառության արդյունավետ կազմակերպում և այդ գործընթացում համակարգչային տեխնոլոգիաների պարտադիր կիրառում:
- 7) Մարզպետարանի պաշտոնական տեղեկատվության շրջանառության՝ առավելագույն չափով էլեկտրոնային տարբերակով իրականացում: Հայաստանի տարածքային կառավարման էլեկտրոնային համակարգի ներդրման արդյունքում Վայոց ձորի մարզն ինտեռնետում ներկայացված է պաշտոնական էջով (<http://vdzor.gov.am>): Դա հնարավորություն է տալիս հրապարակային դարձնել տարածքային կառավարման բնագավառում մարզպետի և մարզպետարանի գործունեությունը՝ ապահովելով անհրաժեշտ տեղեկատվություն: ՀՀ կառավարության 2009 թվականի հունվարի 15-ի N40-Ն որոշմամբ հաստատված ՀՀ կառավարության 2009 թվականի գերակա խնդիրների ծրագրի համաձայն, 2009 թվականի դեկտեմբերին Վայոց ձորի մարզպետարանում ներդրվեց Mulberry համակարգը, որը 2011 թվականի արդյունքներով ապահովեց մարզպետարանի գործունեության զգալի արդյունավետություն: 2011 թվականի ընթացքում

փաստաթղթաշարժի գերակշիռ մասն իրականացվել է հենց այս համակարգի միջոցով: Զգալիորեն կրճատվել է ավելորդ փաստաթղթաշարժը, բարձրացել աշխատանքի արդյունավետությունը: Չնայած դրան, համակարգը դեռևս կատարելագործման կարիք ունի: Անհրաժեշտ է՝ փաստաթղթերի փոխանակման ալգորիթմը դինամիկ կերպով կատարելագործել, ունենալ դասակարգված էլեկտրոնային պանակներ ստեղծելու, միատեսակ փաստաթղթերը դրանց մեջ պահելու, փաստաթղթերն արագ գտնելու և մի շարք այլ հնարավորություններ:

Բարձր տեխնոլոգիաների արդի արագընթաց զարգացումների ֆոնի վրա առաջացել է նաև մարզի համայնքների ղեկավարների աշխատակազմերում նույնպես այս համակարգը ներդնելու անհրաժեշտությունը : Եթե համակարգը ներդրվի տեղական ինքնակառավարման մարմիններում, ինչպես նաև հանրապետական գործադիր մարմինների բոլոր տարածքային ստորաբաժանումներում, ապա զգալիորեն կբարձրանա այս մարմինների հետ աշխատելու արդյունավետությունը, համայնքների ղեկավարների աշխատակազմերում կփոխվի կադրերի որակական մակարդակը:

- 8) Առաջին կիսամյակի ընթացքում շրջանառության մեջ է եղել ՀՀ մարզերում տարածքային կառավարման մարմինների գործունեության կարգը սահմանելու մասին ՀՀ Նախագահի նոր հրամագրի նախագիծը, որի վերաբերյալ մարզպետարանի աշխատակազմի կողմից ներկայացվել են մի շարք առաջարկություններ: ՀՀ Նախագահի նոր հրամանագրի ընդունման դեպքում տարածքային կառավարման համակարգը զգալիորեն կկատարելագործվի:

Համեմատական

ՀՀ Վայոլ ձորի մարզի 2011-2014 թթ. սոցիալ-տնտեսական զարգացման

Ծրագրի տարածքային կառավարման ոլորտի 2011թ. գնահատված կարիքների և տարեկան աշխատանքային պլանի

Ոլորտը/ֆինանսավորման աղբյուրը	2011թ. կարիքների գնահատման արժեքը ըստ ՄԶԾ-ի	2011թ ՏԱՊ-ով նախատեսված իրատեսական բյուջե	Ֆինանսավորման չափը 30.12.2011թ. դրությամբ
6,ՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ,ՏԵՂԱԿԱՆ ԻՆՔՆԱԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ ԵՎ ՔԱՂԱՔԱՑԻԱԿԱՆ ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ	0,0	265 115,0	265 043,0
որից՝			
պետական բյուջե			
դոնորներ			

Համայնքների ֆոնդային բյուջեներով նախատեսված կապիտալ ներդրումներ		265 115,0	265 043,0
այլ աղբյուրներով			

8.1.3 Խնդիրները

Տարածքային կառավարման համակարգում ձևավորված մշակույթի առանձին տարրեր անհրաժեշտ է տարածել նաև տեղական ինքնակառավարման համակարգում: Առանց տեղական ինքնակառավարման համակարգի հետ սերտ համագործակցության հնարավոր չէ ապահովել երկու համակարգերի կառավարման արդյունավետությունը: Այս ենթատեքստում բարձր տեխնոլոգիաների արդի արագընթաց զարգացումների ֆոնի վրա առաջացել է նաև մարզի համայնքների ղեկավարների աշխատակազմերում նույնպես Mulberry համակարգը ներդնելու անհրաժեշտությունը: Եթե համակարգը ներդրվի քաղաքապետարաններում ու գյուղապետարաններում, զգալիորեն կբարձրանա համայնքների հետ աշխատելու արդյունավետությունը, համայնքների ղեկավարների աշխատակազմերում կփոխվի կադրերի որակական մակարդակը:

8.1.4 Քաղած դասերը և հետագա քայլերը

Կարելի է հետևություն անել, որ այսօր տարածքային կառավարման համակարգում շեշտադրումը հիմնականում պետք է լինի բնագավառի օրենսդրության կատարելագործման, համակարգի էլեկտրոնային կառավարման, մարզպետարանի տեխնիկական հագեցվածության մակարդակների բարձրացման, կադրերի որակավորման շարունակական բարձրացման վրա (պետական կառավարման համակարգում, ի տարբերություն մասնավոր առանձին ոլորտների, աշխատակիցների վարձատրության չափը համեմատաբար ցածր է և, բնականաբար, բարձր որակավորում ունեցող կադրերի առկայությունը համակարգում պակասելու միտում ունի, կադրերին ներկայացվող որակական բարձր պահանջները ենթադրում են նաև բարձր աշխատավարձի առկայություն, որն իր հերթին հակադարձ կերպով նպաստելու է ծառայողների որակավորման բարձրացմանը):

8.2 Տեղական ինքնակառավարում

8.2.1 Քաղաքականության վերլուծություն

2012 թվականին մարզի 44 համայնքներում կարևորագույն խնդիր է համայնքների կարողությունների շարունակական բարձրացումը: Համայնքների կարողությունների բարձրացման կարևոր նախապայման է դոտացիաների տրամադրումը: Վերջին տարիների դրական տեղաշարժերից մեկն այն է, որ պետական

բյուջեով նախատեսված դոտացիաները բոլոր համայնքներին հատկացվում են 100%-ով:

Չլուծված հիմնախնդիր է մնում համայնքների բյուջեների սեփական եկամուտների հավաքագրման լիարժեք ապահովումը, որի իրականացման համար անհրաժեշտ է գործուն մեխանիզմներ մշակել: Մասնավորապես անհրաժեշտ է համապատասխան փոփոխություններ կատարել «Տեղական ինքնակառավարման մասին», «հողի հարկի մասին», «Գույքահարկի մասին», «Հայաստանի Հանրապետության բյուջետային համակարգի մասին» ՀՀ օրենքներում, բարձրացնել հարկային վարչարարության մակարդակը և որակը: Այս առումով անհրաժեշտ է բարձրացնել համայնքի ավագանու՝ որպես համայնքի ներկայացուցչական մարմնի դերը՝ համայնքի գույքի կառավարման, համայնքի ղեկավարի գործունեության վերահսկման մասով:

8.2.2 Իրականացման առաջընթացը

2011 թվականի ընթացքում մարզի համայնքներում շարունակվել է համայնքների կարողությունների շարունակական բարձրացման գործընթացը:

Շարունակվել է համայնքների բյուջեների սեփական եկամուտների հավաքագրման լիարժեք ապահովմանը նպաստող քայլերի իրականացումը: Համայնքների խոշորացման և միջհամայնքային միավորումների ստեղծման ներկա ֆոնի վրա, մարզի համայնքների խոշորացման խնդիրը քննարկվել է մարզպետարանում և ՀՀ տարածքային կառավարման նախարարություն են ներկայացվել խոշորացման հնարավոր տարբերակներ: Խնդիրը դեռևս քննարկման փուլում է:

2011 թվականի ընթացքում Վայոց ձորի մարզպետարանն աշխատանքներ է տարել համայնքային ծառայության ոլորտի խնդիրների շարունակական լուծման ուղղությամբ: 2011 թվականի անցած 4 եռամսյակների ընթացքում համայնքային ծառայության թափուր պաշտոններ զբաղեցնելու համար հայտարարվել են 26 մրցույթներ , որոնց արդյունքում համալրվել է 21 թափուր պաշտոն , 5 պաշտոնների համար հայտարարված մրցույթներ չեն կայացել: 2011 թվականի ընթացքում ՀՀ փոխվարչապետ , տարածքային կառավարման նախարարի կողմից հաստատված պլան-գրաֆիկի համաձայն իրականացվել է 83 համայնքային ծառայողների վերապատրաստում : 2011 թվականին վերապատրաստված 83 համայնքային ծառայողներից հաշվետու ժամանակաշրջանում ատեստավորվել են 78-ը , 3 համայնքային ծառայողներ ազատվել են պաշտոնից իրենց դիմումների համաձայն , 2 համայնքային ծառայող էլ չեն ներկայացել ատեստավորման հարգելի պատճառով : 2010 թվականին վերապատրաստված 25 համայնքային ծառայողներից հաշվետու ժամանակաշրջանում ատեստավորվել են 24-ը , 1 համայնքային ծառայող ազատվել է պաշտոնից իր դիմումի համաձայն :

2012թ. հունվարի 1-ի դրությամբ մարզում առկա է համայնքային ծառայության 184 պաշտոն, թափուր է 9 պաշտոն , որոնցից 8-ը համալրված են ժամկետային աշխատանքային պայմանագրերով : 2012 թվականի ընթացքում կշարունակվեն նշված թափուր պաշտոնների համալրման և համայնքային ծառայության բնագավառի մյուս աշխատանքները:

Առանձնակի ուշադրության է արժանացել ՀՀ տարածքային կառավարման նախարար, փոխվարչապետի 2009 թվականի հունվարի 26-ի N05-Ն հրամանով հաստատված համայնքային ծառայողների գրանցամատյանի վարման կարգի համաձայն, ՀՀ Վայոց ձորի մարզի քաղաքային և գյուղական համայնքների ղեկավարների կողմից համայնքների ղեկավարների աշխատակազմերի համայնքային ծառայողների, այդ թվում՝ ժամկետային աշխատանքային պայմանագրով համայնքային ծառայության պաշտոն զբաղեցնող, ինչպես նաև պաշտոնից ազատված անձանց վերաբերյալ գրանցամատյանները (Ձև1, Ձև2) սահմանված ժամկետներում և պատշաճ լրացված վիճակում ՀՀ տարածքային կառավարման նախարարությանը տրամադրելու խնդիրը: Համայնքների ղեկավարների աշխատակազմերին այս հարցում ցույց է տրվել մեթոդական ու խորհրդատվական օգնություն և առաջարկվել է սահմանված կարգով լրացնել գրանցամատյանները, պարբերաբար թարմացնել դրանցում առկա տվյալները և փոփոխությունների դեպքում ներկայացնել ՀՀ տարածքային կառավարման նախարարություն:

Տեղական ինքնակառավարման համակարգում կարևոր և դեռևս ամբողջությամբ չլուծված խնդիրներից մեկը շարունակում է մնալ համայնքների տեխնիկական զինվածության մակարդակի բարձրացումը: 2011 թվականի ընթացքում օրակարգային կարևոր խնդիրներից էր մարզի բոլոր համայնքների՝ ժամանակակից համակարգչային սարքավորումներով ապահովման հարցը, որը շարունակական լուծում է ստացել:

Այս խնդիրը գտնվում է ՀՀ կառավարության ուշադրության կենտրոնում: Դեռևս 2009 թվականին Զարգացման միջազգային ընկերակցության և Հայաստանի Հանրապետության միջև կնքված N3891-AM վարկային պայմանագրի շրջանակներում պետական հատվածի արդիականացման ծրագրի (ՊՀԱԾ) նպատակների համար ձեռք բերված համակարգչային տեխնիկայի որոշակի քանակություն ՀՀ կառավարության 2009 թվականի հուլիսի 16-ի «Գույք ամրացնելու և նվիրելու մասին» N805-Ա որոշման 1-ին կետի 3-րդ ենթակետի ու 4-րդ կետի համաձայն նվիրաբերվել է նաև Վայոց ձորի մարզի 5 համայնքների և այժմ ծառայում է «Համայնքային կառավարման տեղեկատվական համակարգի» շահագործման նպատակներին: Չնայած դրան, մարզի համայնքների մի զգալի մասը մնում է առանց համակարգիչների: Համայնքների ղեկավարներին առաջարկվել է հնարավոր ծրագրերով կամ համայնքի բյուջեի միջոցներով ապահովել համայնքների ղեկավարների աշխատակազմերի՝ համակարգչային տեխնիկայով ու սարքավորումներով համալրման գործընթացը:

2012 թվականի հունվարի 1-ի դրությամբ, ըստ համայնքներից ստացված տվյալների, շուրջ 28 համայնք ունի ժամանակակից պահանջներին բավարարող համակարգիչներ, իրենց գործունեության կազմակերպման համար անհրաժեշտ համակարգչային ծրագրեր, 16 համայնք օգտվում է ինտերնետ կապից: Արդյունքում այս համայնքները հնարավորություն են ստացել պատշաճ կերպով վարել իրենց գործավարությունը, ապահովել տեղեկատվության արդյունավետ փոխանակումը մարզպետարանի և այլ մարմինների հետ:

Հաշվետու ժամանակաշրջանում մարզի 3 համայնքներում տեղի է ունեցել տեղական ինքնակառավարման մարմինների 3 հերթական ընտրություն: Մարզպետարանի կողմից նշված մարմինների ընտրությունները պատշաճ մակարդակով անցկացնելու համար համայնքներին ցույց է տրվել մեթոդական և

խորհրդատվական օգնություն:

2011 թվականին մարզպետարանի ուշադրության կենտրոնում է եղել համայնքային զարգացման ծրագրերի իրականացումը: Առավելապես ուշադրություն է դարձվել համայնքային ենթակառուցվածքների (ճանապարհներ, ջրամատակարարման, ջեռուցման, գազամատակարարման համակարգեր, կապի միջոցներ, սոցիալական և կրթական ենթակառուցվածքներ) վերականգնմանն ուղղված ծրագրերի վրա:

Տեղական ինքնակառավարման բնագավառի 2011 թվականի ՄԶԾ գերակայություններին համահունչ Վայոց ձորի մարզում 2011 թվականի ընթացքում իրականացվել են նաև հետևյալ միջոցառումները.

- 1) Համայնքների բյուջետային կարողությունների ամրապնդում ու զարգացում, բյուջեների հավաքագրման մակարդակի բարձրացում
- 2) Աջակցություն համայնքներին՝ առկա առաջնահերթ հիմնախնդիրների բացահայտման և դրանց լուծման գործում
- 3) Համայնքային ծառայության գործընթացի ներդրման ընթացքում առաջացած խնդիրների պարբերաբար քննարկումների կազմակերպում, որն իրականացվել է ըստ մարզի տարածաշրջանների, յուրաքանչյուր ամսվա վերջին ուրբաթ օրը կազմակերպվող սեմինար-խորհրդակցությունների ժամանակ:

8.2.3 Խնդիրները

Տարածքային կառավարման համակարգի «Խնդիրները» ենթավերնագրի տակ նշվել է, որ համակարգում ձևավորված մշակույթի առանձին տարրեր անհրաժեշտ է տարածել նաև տեղական ինքնակառավարման ոլորտում: Փաստորեն այս երկու ոլորտներն իրականում սերտ համագործակցության մեջ են, սակայն երկու համակարգերի կառավարման բարձր արդյունավետություն ապահովելու համար անհրաժեշտ է կիրառել ավելի հստակ մեխանիզմներ: Արդեն նշվել է, որ բարձր տեխնոլոգիաների արդի արագընթաց զարգացումների ֆոնի վրա առաջացել է նաև մարզի համայնքների ղեկավարների աշխատակազմերում նույնպես Mulberry համակարգը ներդնելու անհրաժեշտությունը: Եթե համակարգը ներդրվի քաղաքապետարաններում ու գյուղապետարաններում, զգալիորեն կբարձրանա համայնքների հետ աշխատելու արդյունավետությունը, համայնքների ղեկավարների աշխատակազմերում կփոխվի կադրերի որակական մակարդակը, կգործարկվեն ոլորտների խնդիրների լուծման համանման եղանակներ:

8.2.4 Քաղաձ դասերը և հետագա քայլերը

Կարելի է հետևություն անել, որ այսօր տեղական ինքնակառավարման համակարգում նույնպես շեշտադրումը հիմնականում պետք է լինի բնագավառի օրենսդրության կատարելագործման, համակարգի էլեկտրոնային կառավարման, համայնքների ղեկավարների աշխատակազմերի տեխնիկական հագեցվածության մակարդակների բարձրացման, կադրերի որակավորման շարունակական բարձրացման վրա (տեղական ինքնակառավարման համակարգում նույնպես, ի տարբերություն մասնավոր առանձին ոլորտների, աշխատակիցների վարձատրության

չափը համեմատաբար ցածր է և, բնականաբար, բարձր որակավորում ունեցող կադրերի առկայությունը համակարգում պակասելու միտում ունի, իսկ մարզի գյուղական համայնքների մեծ մասում որակյալ կադրերի խիստ պակաս կա, կադրերին ներկայացվող որակական բարձր պահանջները ենթադրում են նաև բարձր աշխատավարձի առկայություն, որն իր հերթին հակադարձ կերպով նպաստելու է համայնքային ծառայողների որակավորման բարձրացմանը):

8.3 Քաղաքացիական հասարակություն

8.3.1 Քաղաքականության վերլուծություն

Ընդհանուր առմամբ հասարակության մի մասը կրավորական և սպասողական դիրքորոշում ունի մարզում ընթացող գործընթացների նկատմամբ, որն ունի օբյեկտիվ և սուբյեկտիվ պատճառներ: Տարածքային կառավարման և տեղական ինքնակառավարման համակարգերի գործունեության կարևոր ուղղություններից մեկը պետք է լինի այդ կրավորական դիրքորոշման վերացումը և հասարակության լայն խավերի ընդգրկումը, մասնակցությունը մարզային և համայնքային զարգացման գործընթացներին: Այս հարցը լուծելու համար օրենսդրության առումով բավարար պայմաններ կան, խնդիրը մարդկանց որոշակի հատվածի հոգեբանության, հոգեկերտվածքի և մտածողության վերափոխման մեջ է, որը պետք է իրականացվի պետական, տարածքային կառավարման ու տեղական ինքնակառավարման մարմինների համապատասխան քայլերի շնորհիվ:

8.3.2 Իրականացման առաջընթացը

2011 թվականի ընթացքում տարածքային կառավարման և տեղական ինքնակառավարման մարմինների առավել թափանցիկ գործունեությունն ապահովելու նպատակով, մարզպետարանի աշխատակազմի, ՏԻՄ-երի և մարզի հասարակական կազմակերպությունների ջանքերով իրականացվել են հետևյալ միջոցառումները.

- 1) Մարզի տարածքում գործող ԶԼՄ-ների միջոցով հաղորդումների հեռարձակում՝ ներկայացնելով մարզպետի, մարզպետարանի և մարզային ենթակայության կազմակերպությունների գործունեությունը, գոյություն ունեցող հիմնախնդիրները և կատարվող ծրագրերը, առավել լայն կիրառություն ունեցող օրենքների և նորմատիվ իրավական ակտերի, դրանցում կատարվող փոփոխությունների վերաբերյալ հաղորդագրությունների հրապարակում
- 2) Պարբերաբար և համակարգված ձևով մարզպետի, նրա տեղակալների և մարզպետարանում այլ ղեկավար պաշտոններ զբաղեցնող անձանց դեպի համայնքներ այցելությունների կազմակերպում, որոնք ուղեկցվել են տեղական ինքնակառավարման մարմինների և համայնքի բնակչության հետ հանդիպում-քննարկումներով, որոնց ժամանակ մարզի առաջին դեմքերից բնակչության մի

մասը հնարավորություն ունեցավ ստանալ անհրաժեշտ տեղեկատվություն և բացատրություններ

- 3) Հաշվետու ժամանակաշրջանում Վայոց ձորի մարզպետարանում քաղաքացիներից ստացվել է 1308 նամակ, որից՝ 761 դիմում նյութական օգնության խնդրանքով , 165 դիմում բուժօգնություն ստանալու խնդրանքով : Մնացած 382 նամակները եղել են գյուղատնտեսության, կոմունալ-կենցաղային, բնակարային, նպաստի և կենսաթոշակի հարցերի , հողօգտագործման և հողհատկացման , աշխատանքի տեղավորման և հաշվառման մասին : Ստացված բոլոր նամակներում բարձրացված խնդիրներին տրվել են համապատասխան լուծումներ :
- 4) Հասարակական կազմակերպությունների և զանգվածային լրատվամիջոցների ներկայացուցիչների՝ մարզի խորհրդի նիստերին մասնակցության ցուցանիշի բարձրացում
- 5) համայնքների բնակիչների շրջանում իրավունքների և պարտականությունների մասին իրազեկության բարձրացմանն ուղղված միջոցառումների կազմակերպում: Այս գործընթացի շրջանակներում և ի կատարումն ՀՀ տարածքային կառավարման նախարար, փոխվարչապետի 2009 թվականի օգոստոսի 11-ի N°01/16/4439-09-ի հանձնարարականի, դեռևս 2009 թվականի օգոստոսից ՀՀ Վայոց ձորի մարզի բոլոր համայնքների ղեկավարներին առաջարկվել է ապահովել համայնքների բյուջեների եռամսյակային և տարեկան հաշվետվությունները, հաստատված բյուջեն և նրանում կատարվող փոփոխությունները համայնքների ղեկավարների աշխատակազմերում ցուցատախտակներին և տեսանելի այլ վայրերում փակցնելու, լրատվամիջոցներով հրապարակելու, սեփական կայք էջերում տեղադրելու գործընթացը, ինչպես նաև համայնքի ղեկավարի աշխատակազմում գործավարության մատյանի, հնարավորության սահմաններում՝ ավագանու աշխատասենյակի առկայությունը: Գործընթացը 2009 թվականի օգոստոսից վերցվել է հսկողության և մարզպետարանի կողմից համայնքներում պարբերաբար կատարվում են ուսումնասիրություններ:
- 6) Ի կատարումն ՀՀ հակակոռուպցիոն ռազմավարության միջոցառումների ծրագրի 72.6 կետի 3-րդ ենթակետի պահանջների, ՀՀ տարածքային կառավարման նախարար, փոխվարչապետի 2010 թվականի մայիսի 24-ի N01/16/3030-10 հանձնարարականի համաձայն, մարզի համայնքների ղեկավարներին առաջարկվել է պարբերաբար (յուրաքանչյուր եռամսյակ) ներկայացնել տեղեկատվություն՝ համայնքի ղեկավարի և ավագանու կողմից կազմակերպված ընդունելություններին մասնակցած քաղաքացիների թվաքանակի վերաբերյալ: Համաձայն համայնքներից ստացված հաղորդագրությունների, 2011 թվականի ընթացքում համայնքների ղեկավարների մոտ ընդունելություններին դիմած քաղաքացիների թիվը կազմել է 5352, մասնակցածների թիվը՝ 5181, համայնքների ավագանիների մոտ համապատասխանաբար՝ 779 և 679 մարդ:

8.3.3 Խնդիրները

Անհրաժեշտ է ավելի սերտացնել համագործակցությունը մարզպետարանի, տեղական ինքնակառավարման մարմինների և մարզում գործող հասարակական կազմակերպությունների միջև, որի համար նույնպես պետք է մշակել հստակ մեխանիզմներ:

8.3.4 Քաղաժ դասերը և հետագա քայլերը

Մարզում գործող մի շարք հասարակական կազմակերպությունների գործունեությունը բավականին արդյունավետորեն է անդրադառնում մարզի և համայնքների սոցիալ-տնտեսական առաջընթացի վրա: Չնայած դրան, նրանց գործունեությունը մարզի կտրվածքով որոշակի համակարգման կարիք ունի՝ մարզպետարանի, տեղական ինքնակառավարման մարմինների և հասարակական կազմակերպությունների քայլերի ներդաշնակեցման, համաձայնեցման, կրկնություններից ու ավելորդություններից խուսափելու առումով: Խնդրի լուծման համար կարելի է ստեղծել հասարակական կազմակերպությունների գործունեությունը մարզում համակարգող որևէ մարմին /ֆորում/, որի արդյունավետ գործունեության արդյունքում կարելի է ապահովել օպտիմալլուծում:

ՄՈՆԻՏՈՐԻՆԳԻ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
ՀՀ ՎԱՅՈՑ ՁՈՐԻ ՄԶԾ 2011 ԹՎԱԿԱՆԻ ՏԱՐԵԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՊԼԱՆԻ

Աղյուսակ 9					
Տեղեկանք					
ՀՀ Վայոլ ձորի մարզի 2011-2014 թթ. սոցիալ-տնտեսական զարգացման ծրագրի 2011թ. տարեկան աշխատանքային պլանով նախատեսված միջոցառումների վերաբերյալ					
Հ/Հ	Միջոցառման համառոտ բովանդակությունը	Գումարը /հազ. դրամ/	Ֆինանսավորման աղբյուրը	Ֆինանսավորման չափը.30.12.2011թ.-ի դրությամբ	Ծանոթություն
1	2	3	4		
ՓՄՁ և մասնավոր հատված					
1	Հանքային ջրերի շտապում	24000.0	Մասնավոր ներդրողներ	24000.0	
2	գինեգործարանների վերազինման	12000.0	Մասնավոր ներդրողներ	12000.0	
3	լողավազանի կառուցման համար:	35000.0	Մասնավոր ներդրողներ	35000.0	
4	Մանր ու միջին բիզնեսի և գյուղատնտեսության զարգացման վարկային ծրագրեր	30000.0	Միջազգային կազմակերպություններ և բանկեր	26300.0	
5	ՀԷԿ երի կառուցում		Մասնավոր ներդրողներ	2003000.0	
Ընդամենը		101000.0		2029300.0	
Կրթություն					
1	« Հերիերի դպրոցի շենքի հիմնանորոգում	67800.0	ՀՀ պետական բյուջե	65918.0	

ՄՈՆԻՏՈՐԻՆԳԻ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
ՀՀ ՎԱՅՈՑ ՁՈՐԻ ՄԶԾ 2011 ԹՎԱԿԱՆԻ ՏԱՐԵԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՊԼԱՆԻ

2	Սերսի դպրոցի շենքի հիմնանորոգում .	26540.0	ՀՀ պետական բյուջե	26226.0	
3	Արենիի մարզադիլիճի վերակառուցում	50000.0	ՀՀ պետական բյուջե	50000.0	
4	Մարտիրոսի դպրոցի շենքի տանիքի հիմնանորոգում	18000.0	ՀՀ պետական բյուջե	18000.0	
5	Չիվայի դպրոցի տանիքի վերանորոգում	14000.0	ՀՀ պետական բյուջե	14000	
6	Նախադպրոցական հաստատությունների շենքային պայմանների բարելավում համայնք	35000.0	ՀՀ պետական բյուջե Համաշխարհային բանկի միջոցներով	35000	
7	Վայք քաղաքի ավագ դպրոցի հիմնանորոգում	110000.0	ՀՀ պետական բյուջե	110000.0	
8	Ելփիհի դպրոցի շենքի հիմնանորոգում	40000.0	ՀՀ պետական բյուջե	40000.0	
9	Քարազլիսի դպրոցի շենքի հիմնանորոգում	20526.0	ՀՀ պետական բյուջե	20526.0	
10	Խաչիկի դպրոցի շենքի հիմնանորոգում	130000.0	ՀՀ պետական բյուջե ՀՄՆՀ	130000.0	
11	Եղեգնաձորի քոլեջի հիմնանորոգում	81500.0	ՀՀ պետական բյուջե	81500.0	
Ընդամենը		558366.0		591170	
Մշակույթ, սպորտ, երիտասարդության հարցեր					
1	Ջերմուկի քաղաքային գրադարանի հիմնանորոգում-	28000.0	ՀՀ պետական բյուջե	28000.0	

ՄՈՆԻՏՈՐԻՆԳԻ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
ՀՀ ՎԱՅՈՑ ՁՈՐԻ ՄԶԾ 2011 ԹՎԱԿԱՆԻ ՏԱՐԵԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՊԼԱՆԻ

2	Մարզային գրադարանի հիմնանորոգում	38159.0	ՀՀ պետական բյուջե	38159.0	
3	Ամաղուի ակումբի հիմնանորոգում	75000.0	ՀՀ պետական բյուջե	75000.0	
4	Խաչիկ համայնքի հուշակոթողի հիմնանորոգում	20000.0	ՀՀ պետական բյուջե,	20000.0	
Ընդամենը		161159.0		161159	
Առողջապահություն					
1	Մարդասիրական օգնություն /դեղորայք/	7631.0	ՀՀ պետական բյուջե	67631.0	60000.0 շտապ օգնության մենեժաների նվիրատվություն
Ընդամենը		2911716.5		67631.0	
Սոցիալական ապահովություն և երեխաների պաշտպանություն					
1	Վարձատրվող հասարակական աշխատանքներ	37750.0	ՀՀ պետական բյուջե	0	
2	զոհված և վիրավոր զինծառայողների ընտանիքների բնակարանների ապահովման համար	22000.0	ՀՀ պետական բյուջե	6171,0	

ՄՈՆԻՏՈՐԻՆԳԻ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
ՀՀ ՎԱՅՈՑ ՁՈՐԻ ՄԶԾ 2011 ԹՎԱԿԱՆԻ ՏԱՐԵԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՊԼԱՆԻ

3	Սոցիալական ուղղվածության 7 ծրագիր	4684.0	Բրիտանական խորհուրդ	3200.0	
Ընդամենը		42434.0		9371,0	
Գյուղատնտեսություն					
1	<<Հայկական միրգ>> ԲԸ /ընկերության հիմնադրում և այգիների հիմնում 5 համայնքներում	264000.0	<< պետական բյուջե ԻՖԱԴ	0	
2	Երրորդ կարգի ջրանցքների վերանորոգում 5 համայնքներում	272042,0	<< պետական բյուջե	386500,0	22197.0 Ռինդի ջրագծի վերանորոգում
3	Ոռոգման նոր ջրագծի կառուցում Մալիշկա	75000.0	<< պետական բյուջե	0	
4	Ոռոգման համակարգերի վերանորոգում	57000.0	<< պետական բյուջե	86000.0	
5	Անասնաբուժական և հակահամաճարակային ախտորոշիչ կենտրոնի վերանորոգում	1079.9	<< պետական բյուջե	0	

ՄՈՆԻՏՈՐԻՆԳԻ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
ՀՀ ՎԱՅՈՑ ՁՈՐԻ ՄԶԾ 2011 ԹՎԱԿԱՆԻ ՏԱՐԵԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՊԼԱՆԻ

	Եղեգնաձոր				
Ընդամենը		669121.9		472500,0	
Ենթակառուցվածքներ					
Ճանապարհաշինություն					
1	Մ-10-Հորս հանրապետական նշանակության ավտոճանապարհի հիմնանորոգում	458370.0	ՀՀ պետական բյուջե	420 500,0	
2	Մ-10- Քարագլուխ հանրապետական նշանակության ավտոճանապարհի հիմնանորոգում	160 700.0	ՀՀ պետական բյուջե	145200,0	
3	Եղեգնաձոր քաղաքի Նարեկացու փողոցի բարեկարգում	35500.0	ՀՀ պետական բյուջե	35500,0	
4	Վայք քաղաքի Իսրայել Օրու փողոցի բարեկարգում	14500.0	ՀՀ պետական բյուջե	14500,0	
5	Երևան – Երասխ – Գորիս – Մեղրի – Իրանի սահման միջպետական նշանակության ավտոճանապարհի կմ 97+220 – կմ 97+280 սողանքային տեղամասի վերանորոգում :	93 200,0	ՀՀ պետական բյուջե	93 200,0	

ՄՈՆԻՏՈՐԻՆԳԻ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
ՀՀ ՎԱՅՈՑ ՁՈՐԻ ՄԶԾ 2011 ԹՎԱԿԱՆԻ ՏԱՐԵԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՊԼԱՆԻ

6	Երևան – Երասխ – Գորիս – Մեղրի – Իրանի սահման միջպետական նշանակության ավտոճանապարհի 115կմ-ում փլվածքային տեղամասի վերականգնում:	25600,0	ՀՀ պետական բյուջե	25600,0	
7	Երևան – Երասխ – Գորիս – Մեղրի – Իրանի սահման միջպետական նշանակության ավտոճանապարհի 119կմ-ում փլվածքային տեղամասի վերականգնում :	43400,0	ՀՀ պետական բյուջե	43400,0	
8	Երևան – Երասխ – Գորիս – Մեղրի – Իրանի սահման միջպետական նշանակության ավտոճանապարհի 121.5կմ -ում Գետափի կամրջի վերանորոգում:	56900,0	ՀՀ պետական բյուջե	56900,0	
9	Մ-10 – Շատին – Գողթանիկ ավտոճանապարհի 1-ին կմ-ում փլուզված հատվածի վերականգնում:	118400,0	ՀՀ պետական բյուջե	118400,0	
10	Եղեգնաձոր քաղաքի Գևորգյան փողոցի վերանորոգում, ասֆալտապատում :	49800,0	ՀՀ պետական բյուջե	49800,0	
Ընդամենը		669070.0		1 003 000,0	
Ջրամատակարարում					
1	Մալիշկայի խմելու ջրի ներքին ցանցի վերանորոգում	110000, 0	ՀՀ պետական բյուջե Ասիական զարգացման բանկ	110000.0	

ՄՈՆԻՏՈՐԻՆԳԻ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
ՀՀ ՎԱՅՈՑ ՁՈՐԻ ՄԶԾ 2011 ԹՎԱԿԱՆԻ ՏԱՐԵԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՊԼԱՆԻ

2	Եղեգնաձորի խմելու ջրի ներքին ցանցի վերանորոգում	55000.0	ՀՀ պետական բյուջե Ասիական զարգացման բանկ	55000.0	
3	Գետափի խմելու ջրի ներքին ցանցի նորոգում	50000.0	ՀՀ պետական բյուջե Ասիական զարգացման բանկ	50000.0	
4	Գոմքի խմելու ջրի ներքին ցանցի նորոգում	5000.0	ՀՀ պետական բյուջե, Ասիական զարգացման բանկ	0	
5	Շատինի խմելու ջրի ներքին ցանցի նորոգում	10000.0	ՀՀ պետական բյուջե, Ասիական զարգացման բանկ	10000.0	
6	Նոր Ազնաբերդի խմելու ջրի ներքին ցանցի նորոգում	5000.0	ՀՀ պետական բյուջե, Ասիական զարգացման բանկ	5000.0	
7	Զերմուկ քաղաքի կոյուղու ցանցի 3.3 կմ վերանորոգում , կոյուղու ցանցի և կեղտաջրերի մաքրման կայանի կառուցում	240000 ,0	ՀՀ պետական բյուջե, Ասիական զարգացման բանկ	240000.0	
Ընդամենը		475 000 ,0		470000.0	
Գազիֆիկացում					

ՄՈՆԻՏՈՐԻՆԳԻ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
ՀՀ ՎԱՅՈՑ ՁՈՐԻ ՄԶԾ 2011 ԹՎԱԿԱՆԻ ՏԱՐԵԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՊԼԱՆԻ

1	Գետափ, Արենի, Մալիշկա, Խաչիկ, Շատին համայնքի գազիֆիկացման աշխատանքներ	560000.0	«Վետական բյուջե, «Գյուղական տարածքների տնտեսական զարգացման» ԾՎԿԳ	0	
2	Աղավնաձոր և Արփի համայնքների գազիֆիկացում	155580.0	«Վետական բյուջե, «Գյուղական տարածքների տնտեսական զարգացման» ԾՎԿԳ	155 580.0	
Ընդամենը		715580.0		155 580.0	
Քաղաքաշինություն					
1	Բազմաբնակարան 14 շենքերի տանիքների հիմնանորոգում (142000.0	«Վետական բյուջե	142000.0	
2	III – IV կարգի վթարային Շահումյան 15 բազմաբնակարան շենքի ամրացում, պատշգամբների վերակառուցում, տանիքի և մուտքերի հիմնանորոգում (մարզպետարան)	78000.0	«Վետական բյուջե	49000.0	
3	Բազմաբնակարան շենքի կառուցման շարունակություն(«Վ պաշտպանության նախարարություն)	100 000.0	«Վետական բյուջե	100000.0	
4	«Արփա- Սևան >>թունելի հիմնանորոգում (Աբու-Դաբիի զարգացման հիմնադրամի աջակցությամբ), («Վ ՏԿՆ ջրային տնտեսության	2524 123.7	«Վետական բյուջե	2524 123.7	

ՄՈՆԻՏՈՐԻՆԳԻ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
ՀՀ ՎԱՅՈՑ ՁՈՐԻ ՄԶԾ 2011 ԹՎԱԿԱՆԻ ՏԱՐԵԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՊԼԱՆԻ

	պետական կոմիտե)				
5	ՀՀ պետական եկամուտների կոմիտեի Վայոց ձորի տարածքային վարչական շենքի կառուցում (ՀՀ պետական եկամուտների կոմիտե)	180 000.0	ՀՀ պետական բյուջե	180000.0	
6	Դատարանի շենքի կառուցում (Համաշխարհային բանկի աջակցությամբ), (ՀՀ արդարադատության նախարարություն)	361 374.0	ՀՀ պետական բյուջե	361374.0	
7	Ջերմուկի ջրմուղու վարչական շենքի կառուցում (ՀՀ ՏԿՆ ջրային տնտեսության պետական կոմիտե)	30 000.0	ՀՀ պետական բյուջե	30000.0	
8	Շենքերի և շինությունների կառուցում (6 համայնքներում)	13767.2	Համայնքային բյուջե	37771.0	
9	Շենքերի և շինությունների հիմնանորոգում (14 համայնքներում)	133667.1	Համայնքային բյուջե	47905.0	
10	Գեոդեզիական և քարտեզագրման աշխատանքներ (4 համայնքներում)	37250.0	Համայնքային բյուջե	20000.0	
11	Նախագծահետազոտական ծախսեր (6 համայնքներում)	11 842.1	Համայնքային բյուջե	7100.0	

ՄՈՆԻՏՈՐԻՆԳԻ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
ՀՀ ՎԱՅՈՑ ՁՈՐԻ ՄԶԾ 2011 ԹՎԱԿԱՆԻ ՏԱՐԵԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՊԼԱՆԻ

12	Ջերմուկի տեղեկատվական կենտրոնի կառուցում	15000.0	Համայնքային բյուջե	15000.0	
13	Եղեգնաձոր քաղաքի առևտրի կենտրոնի կառուցում(սեփականատեր)	80 000.0	Այլ աղբյուրներով	0	
14	Յունի բանկի մասնաճյուղի կառուցում (Յունի բանկ)	150 000.0	Այլ աղբյուրներով	0	
15	<< Գետնատուն>> ՍՊԸ վարչական շենքի կառուցում (սեփականատեր)	100 000.0	Այլ աղբյուրներով	0	
16	<<Ջերմուկ>> ՍՊԸ Ջերմուկում ջրաբուժարանի կառուցում	1100 000.0	Այլ աղբյուրներով	600 000.0	
17	<<Ջերմուկ Ռեզորդ>>առողջարանային կոմպլեքսի կառուցում-	912 500.0	Այլ աղբյուրներով	600 000.0	
18	Եղեգնաձոր քաղաքում սեփական առանձնատների կառուցում 8 հատ	64 000.0	Այլ աղբյուրներով	64000.0	
Ընդամենը		5 963 573.6		4778273.7	
Ընդամենը ենթակառուցվածքներ		7193118.6		1575076.22	
Տարածքային կառավարում, տեղական ինքնակառավարում և քաղաքացիական հասարակություն					
1	Համայնքների հիմնախնդիրների լուծմանն ուղղված ծրագրերի և միջոցառումների իրականացում	265115.0	Համայնքային բյուջե	265043,0	
Ընդամենը		265115.0		265043,0	

ՄՈՆԻՏՈՐԻՆԳԻ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
ՀՀ ՎԱՅՈՑ ՁՈՐԻ ՄԶԾ 2011 ԹՎԱԿԱՆԻ ՏԱՐԵԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՊԼԱՆԻ

Ընդամենը 2011թ. տարեկան աշխատանքային պլանով	8898171.0		10942289.7	
---	-----------	--	------------	--

Համեմատական

ՀՀ կառավարության 2010թ. հուլիսի 22-ի թիվ 1060-Ն որոշմամբ հաստատված ՀՀ Վայոց ձորի մարզի 2011-2014 թթ. սոցիալ-տնտեսական զարգացման ծրագրի 2011թ. գնահատված կարիքների և տարեկան աշխատանքային պլանի փաստացի կատարման

**Աղյուսակ 10
/հազ.դրամ/**

Ոլորտը/ֆինանսավորման աղբյուրը	2011թ. կարիքների գնահատման արժեքը ըստ ՄԶԾ-ի	2011թ ՏԱՊ-ով նախատեսված իրատեսական բյուջե	2011թ. ՏԱՊ-ով փաստացի կատարված ծրագրերը	ֆինանսական միջոցների տարբերությունը /ճեղքվածք/
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>		<i>4</i>
1. ՄԱՍՆԱՎՈՐ ՀԱՏՎԱԾԻ ԵՎ ՓՄՁ ԶԱՐԳԱՑՈՒՄ	150 000,0	101 000,0	2 029 300.0	+1 928 300.0
<i>որից՝</i>				
պետական բյուջե	50 000,0	30 000,0	26 300.0	-3700.0
դոնորներ				
համայնքային բյուջե				
այլ աղբյուրներով	100 000,0	71 000,0	2 003 000.0	+1 932 000.0
2,ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ՈԼՈՐՏ	1 692 474,5	934 930,5		-757 544,0
2.1. ԿՐԹՈՒԹՅՈՒՆ, ՄՇԱԿՈՒՅԹ ԵՎ ՍՊՈՐՏ	1 466 226,5	1 627 462.0	1 627 462.0	0
<i>որից՝</i>				
պետական բյուջե	1 466 226,5	1 627 462.0	1 627 462.0	0
դոնորներ				
համայնքային բյուջե				
այլ աղբյուրներով				
2,2ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹՅՈՒՆ	204 248,0	7 631,0	67631.0	+60 000.0
<i>որից՝</i>				

ՄՈՆԻՏՈՐԻՆԳԻ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
ՀՀ ՎԱՅՈՑ ՁՈՐԻ ՄԶԾ 2011 ԹՎԱԿԱՆԻ ՏԱՐԵԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՊԼԱՆԻ

պեղական բյուջե	204 248,0	7 631,0	67631.0	+60 000.0
դոնորներ				
համայնքային բյուջե				
այլ աղբյուրներով				
2,3 ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅՈՒՆ	22 000,0	26 684,0	9 371.0	-17 313.0
որից՝				
պեղական բյուջե	22 000,0	22 000,0	6 171.0	-15 829.0
դոնորներ		4 684,0	3 200.0	-1484.0
համայնքային բյուջե				
այլ աղբյուրներով				
3.ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆ	1 638 975,0	669 121,9	472 500	-196621.9
որից՝				
պեղական բյուջե	1 638 975,0	669 121,9	472 500	-196621.9
դոնորներ				
համայնքային բյուջե				
այլ աղբյուրներով				
4. ԲՆԱՊԱՀՊԱՆՈՒԹՅՈՒՆ	0,0	0,0		0,0
որից՝				
պեղական բյուջե				
դոնորներ				
համայնքային բյուջե				
այլ աղբյուրներով				
5. ԵՆԹԱԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔՆԵՐ	3 015 074,1	7 193 118,6		4 178 044,5
5.1. ՃԱՆԱՊԱՐՀԱՇԻՆՈՒԹՅՈՒՆ	1 225 104,1	669 070,0	1 003 000.0	+333 930.0
որից՝				

ՄՈՆԻՏՈՐԻՆԳԻ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
ՀՀ ՎԱՅՈՑ ՁՈՐԻ ՄԶԾ 2011 ԹՎԱԿԱՆԻ ՏԱՐԵԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՊԼԱՆԻ

պեղական բյուջե	1 225 104,1	669 070,0	1 003 000.0	+333 930.0
դոնորներ				
համայնքային բյուջե				
այլ աղբյուրներով				
5.2.ԽՄԵԼՈՒ ՋՐԱՄԱՏԱԿԱՐԱՐՈՒՄ ԵՎ ՋՐԱՀԵՌԱՑՈՒՄ	181 000,0	527 000.0	416 800.0	346000,0
որից՝				
պեղական բյուջե	181 000,0	527 000.0	416 800.0	346000,0
դոնորներ				
համայնքային բյուջե				
այլ աղբյուրներով				
5.3. ԳԱՀԱՖԻԿԱՑՈՒՄ	458 000,0	715 580.0	155 580.0	257580,0
որից՝				
պեղական բյուջե	458 000,0	715 580.0	155 580.0	257580,0
դոնորներ				
համայնքային բյուջե				
այլ աղբյուրներով				
5,4ՔԱՂԱՔԱՇԻՆՈՒԹՅՈՒՆ	1 150 970,0	7 716 049.4	4 895 602.7	6565079.4
որից՝				
պեղական բյուջե	1 150 970,0	4 198 022.7	4 103 826.7	3045902.7
դոնորներ				
համայնքային բյուջե		211 526.4	127 776.0	211 526,3
այլ աղբյուրներով		3 306500.3	664 000.0	3306500.3
6,ՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ, Տ ԵՂԱԿԱՆ ԻՆՔՆԱԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ ԵՎ ՔԱՂԱՔԱՅԻԱԿԱՆ	0,0	265 115,0	265 043,0	-72,0

ՄՈՆԻՏՈՐԻՆԳԻ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
ՀՀ ՎԱՅՈՑ ԶՈՐԻ ՄԶԾ 2011 ԹՎԱԿԱՆԻ ՏԱՐԵԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՊԼԱՆԻ

ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ				
<i>որից՝</i>				
<i>պետական բյուջե</i>				
<i>դոնորներ</i>				
<i>Համայնքների ֆոնդային բյուջեներով նախատեսված կապիտալ ներդրումներ</i>		265 115,0	265 043,0	-72,0
<i>այլ աղբյուրներով</i>				
ԸՆԴԱՄԵՆԸ 2011թ.	6 496 523,6	8 898 171,0	10942289.7	2 044118.7
<i>որից՝</i>				
<i>պետական բյուջե</i>	6 396 523,6	8465887.6	7879270.7	-586616.9
<i>դոնորներ</i>	0,0	4 684,0	3200.0	-1484.0
<i>համայնքային բյուջե</i>	0,0	211 526,3	392819.0	181292.7
<i>այլ աղբյուրներով</i>	100 000,0	2 477 500,0	2667000.0	189500.0